

НАРЕДБА ЗА ЛИЦЕНЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ЕНЕРГЕТИКАТА

Приета с ПМС № 124 от 10.06.2004 г.

Обн. ДВ. бр.53 от 22 Юни 2004г., изм. ДВ. бр.78 от 30 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.11 от 5 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят условията и редът за:

1. издаване, изменение, допълване, прекратяване и отнемане на лицензиите за дейностите в енергетиката, определени със Закона за енергетиката (ЗЕ);
2. провеждане на конкурсите по чл. 46 ЗЕ;
3. разрешаване извършването на сделките, определени в ЗЕ, и даване на съгласие за преобразуване чрез разделяне, отделяне, вливане или сливане и чрез промяна на правната форма на лицензианти;
4. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) одобряване на общите условия на договорите по чл. 98а, 98б, 149, 150, 183а и 183б ЗЕ;
5. снабдяване на потребителите с електрическа или топлинна енергия и природен газ;
6. подаване на жалби, разглеждането им и доброволно уреждане на спорове по чл. 22 ЗЕ.

(2) С наредбата се определят и обстоятелствата, подлежащи на вписване в публичните регистри на издаваните лицензии и на решенията за даване на разрешение за извършване на сделки, определени в ЗЕ, и за даване на съгласие за вливане, сливане, разделяне или отделяне на лицензианти, редът за вписване, както и за получаване на информация за вписаните обстоятелства.

Глава втора. ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 11 ОТ 2008 Г.)

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Производството пред Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък "комисията" или "ДКЕВР", се открива:

1. по писмено заявление за:
  - а) издаване, изменение, допълване и прекратяване на лицензиите за дейностите в енергетиката, определени в ЗЕ;
  - б) разрешаване извършване на сделките, определени в ЗЕ, и даване на съгласие за преобразуване чрез разделяне, отделяне, вливане или сливане и чрез промяна на правната форма на лицензианти;
  - в) одобряване общите условия на договорите;
2. по жалба или по искане за уреждане на спор по чл. 22 ЗЕ;
3. по инициатива на комисията в случаите по чл. 9;
4. по предложение на контролните органи за даване на задължителни предписания по чл. 78, ал. 2, т. 4 ЗЕ.

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Комисията одобрява образците на заявленията по чл. 2, т. 1 и на приложенията към тях с указания за минималното им съдържание. Образците на

заявления се публикуват в бюлетина, издаван от комисията, и на страницата ѝ в интернет и могат да бъдат получени в администрацията на ДКЕВР.

(2) Заявлението с необходимите документи се подава в деловодството на комисията или с препоръчано писмо с обратна разписка. Заявленията се завеждат в деловодството на комисията.

(3) (Нова - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) Документите, които се прилагат към заявлението, се представят в оригинал или заверено копие.

Чл. 4. (1) Заявленията и жалбите се проверяват за съответствие с изискванията на наредбата в 7-дневен срок от постъпването им.

(2) Когато се установи нередовност на заявлението или жалбата, на заявителя/жалбоподателя се изпраща писмено съобщение да отстрани в 7-дневен срок допуснатите нередовности.

(3) Ако в срока по ал. 2 заявителят не отстрани нередовностите, заявлението, съответно жалбата, не се разглежда от комисията и с резолюция на председателя преписката се прекратява и архивира.

(4) Заявителят, съответно жалбоподателят, се уведомяват писмено, че заявлението или жалбата не подлежи на разглеждане.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В Устройствения правилник на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация се определят:

1. начинът на образуване на преписките;
2. редът за разглеждане на подадените заявления и жалби;
3. редът за приемане на решения по тях.

Чл. 6. (1) Когато за издаване на лицензия и/или за даване на разрешение или съгласие е необходимо разрешение на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) по Закона за защита на конкуренцията, комисията с решение спира производството и писмено уведомява заявителя в 3-дневен срок от решението.

(2) Комисията сезира Комисията за защита на конкуренцията за образуване на производство по реда на Закона за защита на конкуренцията в 3-дневен срок от решението по ал. 1.

(3) Комисията възобновява производството по издаване на административния акт след влизане в сила на решението на Комисията за защита на конкуренцията.

Чл. 7. При разглеждане на преписките за издаване, изменение, допълване, спиране, прекратяване и отнемане на лицензии, за разрешаване на преобразуване на лицензианти и за даване на съгласие за извършване на сделките, посочени в чл. 21, т. 19 ЗЕ, комисията преценява наличието на условията, посочени в ЗЕ, като се съобразява с принципите по чл. 23 ЗЕ.

Чл. 8. (1) Комисията може да проверява заявените данни и факти служебно.

(2) Комисията може да изисква становища от лицата по чл. 19 ЗЕ във връзка с издаването на лицензия, даване на съгласие за преобразуване и разрешаване на сделките, посочени в чл. 21, т. 19.

(3) Комисията пристъпва към решаване на образуваната преписка, когато счете, че всички документи и обстоятелства по подаденото заявление или жалба са събрани и изяснени при спазване на предвидените в ЗЕ срокове.

(4) Комисията взема решение по заявлението в закрито заседание, с което:

1. издава, изменя, допълва, прекратява или отнема лицензиите за дейностите в енергетиката, определени със ЗЕ;

2. разрешава извършване на сделките, определени в ЗЕ;
  3. дава съгласие за преобразуване чрез разделяне, отделяне, вливане или сливане и чрез промяна на правната форма на лицензианти или отказва тези разрешения;
  4. одобрява или отказва да одобри общите условия на договорите за снабдяване с електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;
  5. се произнася по подадена жалба по реда на чл. 22 ЗЕ.
- (5) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Решенията на комисията се обявяват на заявителите по реда, определен в Устройствения правилник на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, приет с Постановление № 122 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 92 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 49 и 83 от 2005 г. и бр. 48 от 2006 г.).
- (6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Непроизнасянето на комисията с решение в предвидените в ЗЕ срокове се счита за мълчалив отказ.

Чл. 9. Комисията по своя инициатива открива с решение производство в следните случаи, определени в ЗЕ:

1. изменение и/или допълнение на издадена лицензия в случаите по чл. 51, ал. 2 ЗЕ;
2. прекратяване на лицензия в случаите по чл. 55, ал. 2 ЗЕ за цялата или за част от територията по нея, когато лицензиантът не упражнява лицензионната дейност за период повече от една година;
3. отнемане на лицензия в случаите по чл. 59, ал. 1, 2 или 3 ЗЕ;
4. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) издаване на лицензии за пренос, разпределение, обществена доставка с електрическа енергия, съответно снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители, управление на електроенергийната система и организиране на пазар на електрическа енергия, за пренос, транзитен пренос, съхраняване, обществена доставка, снабдяване с природен газ от крайни снабдители и разпределение на природен газ в случаите по § 15, ал. 2, 3 и 4, § 17, ал. 2 и 4 и § 23, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на ЗЕ и § 129, ал. 1 и § 130, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗЕ (обн., ДВ, бр. 74 от 2006 г.; изм., бр. 49 и 55 от 2007 г.).
5. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) провеждане на конкурс по чл. 43, ал. 9 и чл. 46, ал. 1 и 2 ЗЕ.

Глава трета. ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИ

Раздел I. Общи положения

Чл. 10. (1) Комисията издава лицензии за извършване на дейностите, определени в ЗЕ.

(2) Лицензията се издава с решение на комисията и съставлява неразделна част от това решение.

Чл. 11. (1) Според дейностите в енергетиката комисията издава следните видове лицензии:

1. за производство на електрическа енергия;
2. за производство на топлинна енергия;
3. за производство на електрическа и топлинна енергия;
4. за пренос на електрическа енергия;

5. за пренос на топлинна енергия;
6. за пренос на природен газ;
7. за транзитен пренос на природен газ;
8. за разпределение на електрическа енергия;
9. за разпределение на природен газ;
10. за съхраняване на природен газ;
11. за обществена доставка на електрическа енергия;
12. за обществена доставка на природен газ;
13. (отм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.)
14. (отм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.)
15. за търговия с електрическа енергия;
16. за организиране на пазар на електрическа енергия;
17. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) за снабдяване с електрическа енергия или природен газ от крайни снабдители;
18. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) за управление на електроенергийната система;
19. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт.

(2) Комисията определя срокове на лицензиите по ал. 1 от една до 35 години в зависимост от времевия ресурс на активите, с които се осъществява дейността по лицензията, и от финансовото състояние на заявителя.

(3) Комисията не може да определи по-дълъг срок на лицензия от срока, поискан от заявителя.

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Когато лицето, което е подало заявление за издаването на лицензия за някоя от дейностите по ал. 1, т. 1 - 6 и т. 8, 9, 11, 12, 15 - 18 или притежава такава лицензия, отговаря на изискванията за координатор на балансираща група съгласно чл. 96а ЗЕ, в съответната лицензия се записват правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на балансираща група.

Чл. 12. (1) (Доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Лицензия се издава без провеждане на конкурс на всяко лице, което е подало заявление и отговаря на условията за издаване на лицензия, освен в случаите по чл. 43, ал. 9 и чл. 46, ал. 1 и 2 ЗЕ.

(2) В случаите, когато може да бъде издадена само една лицензия на територията на страната или за една обособена територия, лицензия се издава на подалото заявление за издаване на нова лицензия лице:

1. в случай на прекратяване на съществуващата лицензия, ако комисията е дала разрешение за прехвърляне предприятието на лицензианта по прекратената лицензия на същото лице;

2. в случай на прекратяване на съществуващата лицензия за част от територията по нея, ако тази част отговаря на изискванията на ЗЕ и комисията е дала разрешение за прехвърляне на имуществото, с което е осъществявана дейността на отделената територия на същото лице.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В случаите по чл. 43, ал. 9 и чл. 46, ал. 1 и 2 ЗЕ лицензия се издава на лицето, спечелило конкурса.

(4) Комисията разрешава извършването на определените в ЗЕ сделки или дава съгласие за преобразуване на лицензианта, ако искането му съответства на изискванията за изпълнение на лицензионната дейност и отговаря на условията за даване на съответното разрешение.

Чл. 13. (1) Заявлението за издаване на лицензия съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) фирмата, седалището, адреса на управление, единен идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията, или код по

БУЛСТАТ на заявителя, трите имена и ЕГН на лицето/лицата, което/които го представлява/представяват, съответно - регистрационни данни в случаите на търговска регистрация по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

2. вида на исканата лицензия;

3. описание на енергийния обект (обекти), чрез които ще се осъществява лицензионната дейност, ако се иска лицензия за дейност по чл. 11, ал. 1, т. 1 - 9;

4. предложение и обосновка за срока, за който се иска лицензията;

5. данни за притежавани или поискани лицензии по ЗЕ за други дейности;

6. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) подписа на лицето/лицата, което/които представлява/представяват заявителя.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) единен идентификационен код или удостоверение за актуално състояние по съдебната регистрация и копие от код по БУЛСТАТ на заявителя;

2. копие от удостоверението за данъчна регистрация на заявителя и регистрация БУЛСТАТ;

3. декларации за това, че:

а) управителите и членовете на управителните органи на заявителя, а в случай че членове са юридически лица - техните представители в съответния управителен орган, не са лишени от правото да упражняват търговска дейност;

б) управителите и членовете на управителните органи на заявителя, а в случай че членове са юридически лица - техните представители в съответния управителен орган, не са осъдени с влязла в сила присъда за престъпление против собствеността или против стопанството, освен ако са реабилитирани;

в) заявителят не е в производство по несъстоятелност;

г) на заявителя не е отнемана лицензията за същата дейност или срокът по чл. 59, ал. 4 ЗЕ е изтекъл;

д) са изтекли повече от 3 месеца от влизането в сила на акта за отказа да се издаде лицензия за същата дейност, ако е издаван такъв отказ;

4. бизнес план;

5. годишните финансови отчети на заявителя за последните 3 години, а когато юридическото лице е новоучредено - доказателства за паричен ресурс (удостоверение от съответната банка за наличие на банкови сметки и тяхното покритие); ако годишният финансов отчет на заявителя подлежи на независим финансов одит, заявителят представя и одиторския доклад;

6. данни за източниците за финансиране на дейността и доказателства за наличието на тези източници;

7. доказателства, че лицето, за което това се изисква, отговаря на условията, определени в правилата по чл. 24, ал. 2 и чл. 173, ал. 1 ЗЕ, за финансово гарантиране на сключваните от него сделки с електрическа енергия или природен газ;

8. данни за процентното участие на съдружниците или акционерите на заявителя и съответните копия от документи (дружествен договор, съдебни решения или книга на препис от книгата на акционерите и др.), доказващи тези данни;

9. данни за опита на заявителя относно извършването на подобна дейност; ако заявителят е новоучреден, се представят данни за опита за извършване на подобна дейност от съдружниците или акционерите, които имат контрол върху новоучреденото дружество;

10. данни за управленската и организационната структура на заявителя и за образованието и квалификацията на ръководния персонал на заявителя и данни за числеността и

квалификацията на персонала, зает в упражняване на дейността, подлежаща на лицензиране;

11. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) доказателства от лицата по чл. 39, ал. 5 ЗЕ относно изпълнението на изискванията за координатор на балансираща група по чл. 96а ЗЕ;

12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) документ за внесена такса за разглеждане на заявлението.

(3) Декларациите по ал. 1, т. 4, букви "в" и "г" се подават от лицето/лицата, представляващи заявителя. Декларации по ал. 1, т. 4, букви "а" и "б" се подават от всеки член на управителния орган на заявителя.

(4) Към заявление за издаване на лицензия по чл. 11, т. 1 - 10 се прилагат и:

1. разрешение за ползване на енергийния обект и прилежащата инфраструктура, чрез които ще се осъществява лицензионната дейност, издадено съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ), ако тези обекти са новопостроени; не се изисква разрешение, ако чрез тези обекти се е извършвала дейност по издадена от комисията лицензия от заявителя или от трето лице;

2. данни за техническото състояние на енергийния обект и за техническите и експлоатационните му характеристики и на обслужващата го инфраструктура и списък на основните и спомагателните съоръжения на енергийния обект;

3. писмени доказателства, че са спазени:

а) нормативните изисквания за безопасни и здравословни условия на труд относно техническа безопасност на машините, съоръженията и работното оборудване, стойностите на параметрите на работната среда, мерките за предотвратяване, намаляване или ограничаване на рисковете за безопасността и здравето при работа, осигуреност на персонала с лични предпазни средства и специално работно облекло, извършена оценка на риска на работните места, осигурено обслужване на работещите от служба по трудова медицина;

б) нормативните изисквания за техническата експлоатация на централи, мрежи, съоръжения и инсталации;

в) (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) нормативните изисквания за опазване на околната среда, решения, разрешения и/или разрешителни по околна среда;

4. документи, доказващи правото на собственост, съответно ограниченото вещно право на ползване върху обекта (обектите), чрез които ще се осъществява лицензионната дейност, със скици и карти на съответните територии и мрежи;

5. описание на територията, на която са разположени съответните мрежи и данни за броя на присъединените потребители или брой на потенциални потребители, ако се иска издаване на лицензия по чл. 11, т. 8 и 9;

6. описание на територията, за която се иска лицензия за пренос на топлинна енергия, и заверени копия от утвърдените устройствени схеми и планове на населеното място;

7. становище за пожарна и аварийна безопасност на обекта, издадено от компетентните органи на Министерството на вътрешните работи.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Към заявление за издаване на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 2, т. 5, 8, 9, 11, 12, 17 и 18 се прилагат и:

1. данни за притежаваните материални ресурси, включително данни за изградени информационни мрежи и софтуер за извършване на дейността;

2. правила за работа с потребителите;

3. проект на общи условия на договорите, ако ЗЕ изисква лицензиантът да изготви такива.

(6) Към заявлението за издаване на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 15 и 16 се прилагат и:

1. данни и доказателства за притежаваните материални ресурси, включително данни и доказателства за изградената информационна мрежа и софтуер за извършване на дейността;

2. доказателства за наличие на техническа осигуреност за сключване на сделки с

електрическа енергия в съответствие с Правилата за търговия с електрическа енергия;

3. доказателства за наличието на персонал и неговата квалификация за извършване на дейността и за познаване на пазара на електрическа енергия.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) Когато заявителят е част от вертикално интегрирано предприятие и иска издаване на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 4, 6 - 9 или 18 или когато заявителят е част от вертикално интегрирано предприятие и има издадена лицензия поне за една от дейностите по чл. 11, ал. 1, т. 6, 7 или 10, към заявлението за издаване на лицензия се прилага и програма с мерките за гарантиране независимостта на дейността на заявителя от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие.

(2) Когато заявителят не представи програмата по ал. 1, заявлението за издаване на лицензия не се разглежда.

(3) Програмата по ал. 1 задължително съдържа:

1. мерки, гарантиращи независимост при вземането на решения на лицата, отговорни за управлението на дейността по лицензията, както и по отношение на решенията, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата;

2. задължителни правила за поведение за оперативния персонал, гарантиращи равнопоставеност и недопускане на дискриминационно поведение при изпълнение на задълженията по ЗЕ;

3. условията и реда за обучение на оперативния персонал за изпълнение на програмата;

4. подробно регламентиране на поверителната информация и начина, по който тя следва да се третира;

5. условията и реда за достъп на оперативния персонал до търговска поверителна информация, осигуряващи сигурността на информацията;

6. процедура за достъп на оперативния персонал до съответните помещения и системите за запис, обработка и съхранение на поверителна информация, гарантираща недопускането до тези системи на други лица освен пряко ангажираните с осъществяването на съответната дейност;

7. процедура за контрол на изпълнението на програмата, включваща и правата, и задълженията на лицата, които ще осъществяват контрола.

(4) При разглеждане на програмата по ал. 1 комисията може да изисква от заявителя допълнителна информация и да дава задължителни указания за изменение и допълнение в определен срок на програмата с оглед привеждането ѝ в съответствие с изискванията и целта на ЗЕ.

(5) Когато заявителят не отстрани нередовностите в програмата в срока по чл. 4, ал. 2 или не изпълни указанията на комисията по ал. 4, заявлението за издаване на лицензия не се разглежда.

Чл. 14. (1) Бизнес планът се съставя за срок не по-кратък от 5 години според указанията на комисията и съдържа:

1. инвестиционна програма;

2. производствена програма;

3. ремонтна програма;

4. социална програма за дейностите и мероприятията със социална насоченост, регламентирани като задължителни с нормативни актове;

5. прогнозна структура и обем на разходите по години в съответствие с класификацията на разходите съгласно указанията на комисията за формата и съдържанието на информацията, необходима за целите на ценообразуването по наредбите за регулиране на цените на електрическата и топлинната енергия и на природния газ;

6. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) прогнозни годишни финансови отчети.

(2) В бизнес плановете на лицензиантите, чиито цени се регулират по метода "горна граница на цени или приходи" и/или "нетна настояща стойност" за всяка година от регулаторния период, се посочват:

1. прогнозната структура на капитала;

2. (доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) размерите, начинът на финансиране и сроковете на всички планирани инвестиции с обосновка на необходимостта от извършването на всяка от тях, както и срокът на въвеждането им в експлоатация и ефектът от извършените инвестиции като натурални измерителни стойности;

3. прогноза за цените на енергията и/или на предоставяните услуги през периода на бизнес плана за всеки ценови период;

4. предложения за равномерно изменение на цените при значително изменение на ценообразуващите елементи;

5. определяне на области за повишаване на ефективността.

(3) Първият бизнес план и първите правила за работа с потребителите се одобряват от комисията с издаването на лицензията.

(4) Всеки следващ бизнес план лицензиантите представят за одобряване от комисията не по-късно от 6 месеца преди изтичането на срока на предходния бизнес план.

Чл. 15. Правилата за работа с потребителите задължително съдържат процедурите за работа с потребителите, реда и сроковете за получаване, разглеждане, проверка и отговор на подадени жалби, сигнали и предложения.

Чл. 16. (1) Когато заявителят иска издаване на лицензия, при която се сключват сделки при регулирани цени, към заявлението за издаване на лицензия се представя и заявление за утвърждаване на цените съгласно изискванията на съответната наредба, която урежда образуването и регулирането на цените.

(2) Ако заявителят не представи заявлението по ал. 1, придружено с всички необходими документи, заявлението за издаване на лицензия не се разглежда.

(3) При обявяване на решението за издаване на лицензия комисията обявява и решението за утвърждаване на цените.

(4) Обжалването на решението за утвърждаване или определяне на цените на електрическата и/или топлинната енергия или на природния газ не спира изпълнението на решението за издаване на лицензия.

Чл. 17. (1) Комисията преценява наличието на технически, материални и човешки ресурси на заявителя съобразно изискванията на техническите правила за извършване на съответната дейност съгласно наредбите по чл. 83, ал. 1 ЗЕ.

(2) Комисията преценява наличието на финансови възможности на заявителя съобразно способността му да осигури необходимите средства и обезпечения за осъществяване на дейността.

Чл. 18. (1) Когато заявителят е подал общо заявление за издаване на повече от една лицензия за извършване на различни лицензионни дейности, всяко искане се разглежда самостоятелно по отношение на условията за издаване на съответната лицензия.

(2) Комисията издава отделни лицензии за всяка лицензионна дейност, ако заявителят отговаря на условията за издаване на съответната лицензия и не са налице ограниченията на чл. 44 ЗЕ.

(3) Комисията издава отделни лицензии за разпределение или снабдяване с електрическа

енергия или природен газ за всяка обособена територия.

(4) Когато заявителят е подал заявление за издаване на лицензия за производство на електрическа или топлинна енергия или за съхраняване на природен газ чрез няколко независими един от друг енергийни обекта, комисията издава една лицензия.

(5) В случаите по ал. 4, ако заявителят подаде второ заявление, преди комисията да се е произнесла в законовия срок по първото заявление, двете заявления се обединяват в обща преписка и срокът за произнасяне на комисията тече от датата на подаване на второто заявление. Ако срокът за произнасяне по първото заявление е изтекъл преди подаване на второто заявление, комисията разглежда второто заявление по общия ред.

Раздел II.

Издаване на лицензии без провеждане на конкурс преди изграждане на енергийните обекти

Чл. 19. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 1, 2, 3, 5 и 10 може да се издаде преди изграждане на енергийния обект, чрез който ще се извършва съответната дейност, по искане на юридическо лице, вписано в търговския регистър, или на юридическо лице, регистрирано по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) фирмата, седалището, адреса на управление, единния идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ на заявителя, трите имена и ЕГН на лицето/лицата, което/които го представлява/представляват, съответно - регистрационни данни в случаите на търговска регистрация по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

2. вида на исканата лицензия;

3. описание на обекта (обектите), чрез които ще се осъществява лицензионната дейност, включително основните технически параметри на бъдещия енергиен обект;

4. (доп. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) утвърден подробен график със срокове на строителството на енергийния обект, обвързан с инвестициите по години и предложение и обосновка на срок за осъществяване на дейността (срок на лицензията);

5. данни за притежавани или поискани от заявителя лицензии за други дейности по ЗЕ;

6. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) подписа на лицето/лицата, което/които го представлява/представляват.

(3) Срокът на строителството на енергийния обект, чрез който ще се осъществява лицензионната дейност, не се включва в срока на лицензията.

(4) Към заявлението се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) единен идентификационен код или удостоверение за актуално състояние по съдебната регистрация и копие от код по БУЛСТАТ на заявителя;

2. копие от удостоверението за данъчна регистрация на заявителя и регистрация БУЛСТАТ;

3. декларации за това, че:

а) заявителят не е в производство по несъстоятелност;

б) на заявителя не е отнемана лицензията за същата дейност или срокът по чл. 59, ал. 4 ЗЕ е изтекъл;

в) са изтекли повече от 3 месеца от влизането в сила на акта за отказа да се издаде лицензия за същата дейност, ако е издаван такъв отказ;

4. годишните финансови отчети на заявителя за последните 3 години, а когато юридическото лице е новоучредено - доказателства за паричен ресурс; ако годишният финансов отчет на заявителя подлежи на независим финансов одит, заявителят представя и одиторския доклад;

5. (доп. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) данни за източниците за финансиране на строителството и доказателства за наличието на тези източници; за наличието на привлечен капитал се представя договор/писмо за кредит под условие или друг документ, гарантиращ финансирането; за използване на собствения капитал за финансиране на проекта се представя решение на управителния орган;

6. данни за процентното участие на съдружниците или акционерите на заявителя и съответните копия от документи (дружествен договор, съдебни решения или книга на препис от книгата на акционерите и др.), доказващи тези данни;

7. данни за опита на заявителя относно извършването на подобна дейност; ако заявителят е новоучреден, се представят данни за опита за извършване на подобна дейност и от съдружниците или акционерите, които имат контрол върху новоучреденото дружество;

8. (доп. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) идеен проект и/или технически проект, и/или работен проект за изграждане на енергийния обект, изготвен или одобрен съгласно ЗУТ;

9. инвестиционен анализ и финансов модел, съдържащи прогнозните цени на енергията и/или на услугата;

10. проекти на договори със срок, по-дълъг от една година, за изкупуване на енергия, ако се предвиждат такива, по заявления за лицензии за производство на електрическа и/или топлинна енергия;

11. (нова - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) предварителен договор с преносното или разпределителното предприятие за присъединяване към мрежата;

12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) бизнес план, в който да са посочени без ограничение: броят години, за които е съставен, като годината на издаване на лицензията да е посочена като нулева; планирани инвестиции, направени инвестиции до представяне на бизнес плана; прогнози: структура на капитала, приходи и разходи, производствени и ремонтни програми и свързаните с тях разходи, възвръщаемост на капитала, годишни парични потоци, продажби, цени;

13. (предишна т. 12, изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) оценка на наличния и прогнозния потенциал на ресурса, влезли в сила административни актове по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), Закона за защитените територии (ЗЗТ), Закона за водите (ЗВ), Закона за възобновяемите и алтернативните източници и биогоривата (ЗВАИБ), когато такива се изискват за дейността - предмет на лицензията;

14. (предишна т. 13 - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) описание на територията, на която се иска лицензия за пренос на топлинна енергия, и заверени копия от утвърдените устройствени схеми и планове на населеното място;

15. (предишна т. 14 - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) документ за внесена такса за разглеждане на заявлението.

Чл. 20. (1) Комисията издава лицензия по този раздел, ако лицето, което е подало заявлението, има финансови възможности за изграждане на енергийния обект и отговаря на условията за издаване на съответната лицензия, както и ако одобри проектите на представените финансови модели и договори по чл. 19, ал. 4, т. 10 и 11 (ако се предвиждат такива).

(2) В лицензията по ал. 1 комисията определя условията за изграждане на този обект и срок за започване на лицензионната дейност.

Чл. 21. (1) Представените за одобряване финансови модели и договори по чл. 19, ал. 2, т. 10 и 11 трябва да отговарят на следните условия:

1. предвидените в договорите цени не могат да надвишават пазарните им стойности за сроковете на договорите;

2. предвидената ценова структура не може да създава тежести в нарушение интересите на потребителите (необосновано високи стойности на цените, надвишаващи изискванията за погасяване на кредитите);

3. поетите от страните рискове да не създават условия за нарушаване интересите на потребителите.

(2) Енергийните предприятия представят варианти на финансовите модели, съдържащи възможните икономически и финансови последици с прогнози за отражението им върху цените, в случаите на отклонения от допусканията по основните модели (прогнозни товари, цени на горива, инфлация и пр.).

(3) Комисията може да дава задължителни указания относно предвидените във финансовите модели и договорите цени, ценови методологии, включително актуализирането им.

(4) Комисията определя пазарните стойности на цените за срока на действие на даден договор, като прави анализ по метода на настоящата стойност дали предвидената цена по договора не надвишава прогнозната ѝ пазарна стойност и дава задължителни указания за отстраняване на несъответствието.

(5) Комисията установява степента на поетите от страните рискове по договорите по ал. 1 и дава задължителни указания за балансирането им с цел недопускане нарушаване на интересите на потребителите.

(6) Комисията определя нивото и средствата за управление на риска (покрытие със застраховка и др.) с цел предотвратяване прекомерна задлъжнялост на енергийното предприятие и застрашаване сигурността на снабдяването.

(7) При неспазване на задължителните указания по ал. 1 - 6 комисията може да откаже издаване или изменяне на лицензията.

Чл. 22. (1) При въвеждане в търговска експлоатация на енергийния обект лицето, получило лицензия по този раздел, е длъжно да представи пред комисията:

1. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) документ за въвеждане на строежа в експлоатация, издаден при условията и по реда на ЗУТ;

2. данни за техническите и експлоатационните характеристики на новоизградения обект и на обслужващата го инфраструктура и списък на основните и спомагателните съоръжения на енергийния обект;

3. документи, доказващи правото на собственост, съответно ограниченото вещно право на ползване върху обекта (обектите), чрез които ще се осъществява лицензионната дейност, със съответните скици и карти на съответните мрежи;

4. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) доказателства, че са изпълнени изискванията на нормативната уредба по околната среда за разрешаване въвеждането в експлоатация и разрешение за водоземане, когато това се изисква съгласно ЗООС, ЗБР, ЗЗТ и ЗВ и в постановените административни актове, издадени по реда на тези закони;

5. доказателства за назначения персонал и неговата квалификация, данни за управленската и организационната структура на лицензианта и данни за числеността и квалификацията на персонала, зает в упражняване на дейността, подлежаща на лицензиране;

6. актуализирани бизнес план и финансов модел.

(2) В едномесечен срок от постъпване на документите по ал. 1 комисията преценява дали са налице условията по чл. 40, ал. 1, т. 1 - 3 ЗЕ и с решение:

1. разрешава започване осъществяването на лицензионната дейност, или
2. дава задължителни указания и определя срок за отстраняване на констатирани несъответствия с изискванията за осъществяване на лицензионната дейност;
3. отнема издадената лицензия, ако несъответствията по т. 2 не са отстранени в определения срок.

(3) Комисията уведомява писмено лицензианта за решението си по ал. 2 в 3-дневен срок от издаването му.

(4) По искане на лицензианта процедурата по ал. 2 може да се извърши след подписване на констативен акт за установяване на годността за приемане на строежа образец 15 съгласно Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството (ДВ, бр. 72 от 2003 г.). В този случай лицензиантът представя документите по ал. 1, т. 2 - 6 и констативния акт.

(5) В случаите по ал. 4 комисията в срока по ал. 3:

1. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) разрешава започване осъществяването на лицензионната дейност под условие - след получаване на документ за въвеждане на строежа в експлоатация, издаден при условията и по реда на ЗУТ, или

2. дава задължителни указания и определя срок за отстраняване на констатирани несъответствия с изискванията за осъществяване на лицензионната дейност;

3. отнема издадената лицензия, ако несъответствията по т. 2 не са отстранени в определения срок.

(6) При процедурата по ал. 1 и 4 се прилага и чл. 16.

Раздел II.

"а" Издаване и изменение на лицензии без провеждане на конкурс по чл. 43, ал. 8 и 10 ЗЕ (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.)

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) По реда на този раздел се издават без конкурс и се изменят лицензии по чл. 11, ал. 1, т. 9 и/или 17 за територии, които са извън определените в чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ.

(2) Производството по този раздел се открива по писмено заявление за издаване или изменение на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 9 или 17 за територия, която е извън определените в чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ.

(3) Заявлението по ал. 2 съдържа:

1. документите и данните по чл. 19, ал. 2, чл. 19, ал. 4, т. 1 - 9, 11 - 14;

2. доказателства, че предложеният проект за газоснабдяване е съгласуван със съответната община в случаите по чл. 43, ал. 8 ЗЕ;

3. искане от съответната община за присъединяване на нейната територия към обособена територия за разпределение на природен газ и доказателства, че общината е съгласувала проекта за газоснабдяване в случаите по чл. 43, ал. 10 ЗЕ;

4. програма по чл. 13а, когато заявителят е част от вертикално интегрирано предприятие, освен когато към съответната разпределителна мрежа са присъединени по-малко от 100 000 крайни потребители на природен газ.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) Когато е подадено заявление за издаване на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 9 и/или 17, комисията служебно извършва проверка дали са налице основания за издаване на лицензия без конкурс, като:

1. въз основа на данните в заявлението определя границите на територията, за която се иска лицензия, и проверява дали тя е извън определените в чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ, и

2. извършва проверка дали за територията по т. 1 в комисията има подадено и друго заявление за издаване на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 9 и/или 17, което отговаря на формалните изисквания на чл. 22а, ал. 3.

(2) Когато територията, за която се иска издаването на лицензия, е включена в определените в чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ и/или за същата територия има подадено и друго заявление за издаване на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 9 или 17, което отговаря на изисквания на чл. 22а, ал. 3, комисията обявява конкурс по реда на раздел IV от тази глава.

(3) Когато в хода на производството по заявлението за издаване на лицензия за същата територия бъде подадено заявление по чл. 22в, което отговаря на изискванията на чл. 22а, ал. 3, комисията с решение спира производството и уведомява заявителя в 3-дневен срок от решението.

(4) Когато спре производството, комисията пристъпва към разглеждане на преписката по чл. 22в.

(5) Комисията възобновява производството по заявлението за издаване на лицензия, когато не са налице основанията по чл. 22в за изменение на съществуваща лицензия за разпределение на природен газ.

(6) Комисията в закрито заседание взема решение по заявлението за издаване на лицензия без конкурс, с което:

1. издава лицензия за дейностите по чл. 11, ал. 1, т. 9 и/или 17, когато заявителят отговаря на условията по ЗЕ и по раздел I от тази глава;
2. отказва да издаде лицензия.

Чл. 22в. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) Когато е подадено заявление за изменение на лицензия по чл. 11, ал. 1, т. 9 и/или 17 чрез присъединяване към обособената територия за разпределение на природен газ на територия, която е извън определените в чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ, комисията проверява наличието на технически и финансови възможности, материални и човешки ресурси и организационна структура на заявителя за изпълнение на нормативните изисквания за осъществяване на дейността по лицензията и по отношение на заявената за присъединяване територия и икономическата целесъобразност на исканото изменение на лицензия, като се съобразява с принципите по чл. 23 ЗЕ и целите на чл. 2 ЗЕ.

(2) Комисията обсъжда искането на съответната община за присъединяване на нейната територия към обособена територия за разпределение на природен газ в съвкупност с другите документи по преписката. Искането на общината не обвързва комисията.

(3) Комисията в закрито заседание взема решение по заявлението за изменение на лицензия, с което:

1. изменя лицензията, като присъединява територията на общината, която е извън определените в чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ, към обособената територия за разпределение на природен газ;
2. отказва да измени лицензията.

Чл. 22г. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) При процедурата по този раздел се прилага и чл. 16.

(2) Доколкото в този раздел не е предвидено друго, съответно се прилагат разпоредбите на глава втора.

Раздел III.

Издаване на лицензии при определяне на лицензиант след провеждане на конкурс по чл. 43, ал. 9 и чл. 46 ЗЕ (Загл. изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.)

Чл. 23. (1) Само след провеждане на конкурс за определяне на титуляр на лицензия се

издава лицензия за:

1. производство на електрическа енергия в случаите на констатирана и обявена по реда на чл. 4, ал. 2, т. 5 ЗЕ необходимост от нова мощност за производство на електрическа енергия;

2. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) разпределение на природен газ, освен в случаите по чл. 43, ал. 8 и 11 ЗЕ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Обособените територии по лицензиите за разпределение на природен газ се определят с описа по чл. 4, ал. 2, т. 6 ЗЕ и по реда на чл. 43, ал. 9 ЗЕ.

Чл. 24. (1) Описът на необходимите нови мощности за производство на електрическа енергия съдържа следните характеристики за всеки енергиен обект:

1. местоположение;

2. основни технически и експлоатационни параметри, включително естеството на първичните енергийни източници;

3. срок за въвеждане в експлоатация с оглед на потребностите от електрическа енергия и общия енергиен баланс.

(2) Описът на новите обособени територии за разпределение на природен газ и за изменение на съществуващи обособени територии за разпределение на природен газ, за които не е издадена лицензия, съдържа граници на територията.

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В едномесечен срок от обнародването на описа в "Държавен вестник" ДКЕВР изготвя програма за конкурсите, които трябва да бъдат проведени въз основа на описа /описите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Програмата по ал. 1 се публикува в лицензионния бюлетин на ДКЕВР и на страницата ѝ в интернет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В съответствие с програмата по ал. 1 ДКЕВР с решение определя за всеки обект:

1. предмета на конкурса;

2. начина и срока за подготовка на проект на конкурсната документация.

Чл. 26. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Проектът на конкурсна документация се подготвя от работна група, определена с решение на ДКЕВР.

(2) Членовете на работната група са длъжни да опазват тайната на предоставената им информация с оглед изпълнението на задачата, за което подписват декларация.

(3) Член на работната група няма право:

1. да консултира по какъвто и да е начин трети лица по отношение на предмета на конкурса;

2. да участва в конкурса пряко или чрез свързани лица по смисъла на Търговския закон.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Конкурсната документация се изготвя на български език и трябва да съдържа всички необходими данни, указания и изисквания за подготовка на предложението на кандидатите. Държавната комисия за енергийно и водно регулиране може да реши конкурсната документация да се изготви и на друг език.

(2) Конкурсната документация задължително включва:

1. пълно описание на предмета на конкурса;

2. условията на конкурса - технически и ценови и др.;

3. проект за лицензия;

4. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) проект на договор за изкупуване на електрическа енергия в случая по чл. 46, ал. 1 ЗЕ, предложен от обществения доставчик, чиито клаузи са одобрени от ДКЕВР;

5. списък на документите, които трябва да представи кандидатът, с оглед оценка на предложението му и доказване на техническите, финансовите, икономическите и организационните му възможности за осъществяване на предложението;

6. изискванията към кандидатите;

7. изискванията, на които трябва да отговарят предложението и приложенията към него;

8. критериите и начините за оценка на предложението.

(3) Описанието на предмета на конкурса трябва да съдържа достатъчно данни за изготвяне на предложението на кандидатите - описание на обекта с информация за неговите финансови, икономически, технически, технологични, екологични и други характеристики, както и данни за предвижданията на общите и подробните териториалноустройствени планове за обекта (застроително-регулационния план или строителната площадка), данни за територията на лицензията и др.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) С решение ДКЕВР утвърждава конкурсната документация, ако е изготвена в съответствие с изискванията на наредбата и отговаря на условията по възлагането ѝ.

Чл. 28. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране с решение обявява конкурса.

(2) Решението по ал. 1 съдържа:

1. предмета на конкурса;

2. началния и крайния срок за изграждане на енергийния обект; предметът на конкурса е определяне на титуляр на лицензия за производство на електрическа енергия или срокове за изграждане на отделни части от съответната газоразпределителна мрежа;

3. условията и реда за провеждане на конкурса;

4. изисквания към кандидатите за лицензия;

5. вида, размера и начина на плащане на гаранция за участие в конкурса;

6. цената на конкурсната документация, мястото и сроковете за закупуването ѝ;

7. срок за представяне на заявленията за участие;

8. дата, място и час на отваряне на постъпилите заявления за участие;

9. срок за оценяване на предложенията.

(3) С решението по ал. 1 се одобрява образец на декларацията за опазване тайната на сведенията, които се съдържат в конкурсната документация. Решението е неразделна част от конкурсната документация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В случаите, когато територията, която ще бъде обхваната от лицензията за изграждане на нови газоразпределителни мрежи, засяга територията на повече от една община, проектът на решение на ДКЕВР за откриване на процедура за провеждане на конкурс се съгласува със съответните общини.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Решението на ДКЕВР се обнародва в "Държавен вестник" и на страницата на комисията в интернет. Конкурсът се обявява и в международно разпространявано периодично издание с икономическа насоченост.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Решението на ДКЕВР за обявяване на конкурса може да бъде обжалвано само заедно с решението за определяне на спечелилия конкурс кандидат.

Чл. 29. (1) Гаранцията за участие в конкурса се определя в размер на първоначалната лицензионна такса по съответната лицензия, чийто титуляр се определя с обявения конкурс.

(2) Срокът за представяне на заявленията за участие се определя в зависимост от вида на енергийния обект, чрез който ще се осъществява лицензионната дейност, и не може да бъде по-дълъг от 6 месеца от датата на обнародване на решението по чл. 28, ал. 1 в "Държавен вестник".

(3) Датата на отваряне на заявленията за участие е не по-късно от 30 дни от изтичането на срока за подаване на заявленията за участие.

(4) Срокът за оценяване е не повече от 3 месеца от датата на отваряне на заявленията за участие в конкурса на кандидатите.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране с решение назначава комисия за провеждане на конкурса в състав председател и от 4 до 8 членове.

(2) Председател на комисията за провеждане на конкурса е член на комисията.

(3) Комисията за провеждане на конкурса се назначава след изтичането на срока за подаване на заявленията.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Членове на комисията за провеждане на конкурса са служители от администрацията на ДКЕВР, а в зависимост от предмета на конкурса - и представители на съответните общини, обхванати от територията на лицензията, и представители на заинтересувани ведомства и организации.

(2) В комисията за провеждане на конкурса задължително се включва правоспособен юрист и икономист, а останалите членове трябва да притежават необходимата професионална квалификация и практически опит в съответствие с предмета на конкурса.

(3) Не може да бъде член на комисията за провеждане на конкурса лице, което:

1. има материален интерес от изграждането на обекта - предмет на конкурса;
2. е свързано лице по смисъла на Търговския закон с кандидат в конкурса;
3. е участвало в работната група по подготовка на конкурсната документация.

(4) Членовете на комисията за провеждане на конкурса удостоверяват с декларация липсата на обстоятелствата по ал. 3.

(5) Членовете на комисията за провеждане на конкурса са длъжни да опазват тайната на предоставената им във връзка с провеждането на конкурса информация и да пазят в тайна обстоятелствата, които са узнали във връзка с работата си в комисията, за което при назначаването си попълват декларация.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Възнагражденията на привлечените външни експерти - членове на комисията за провеждане на конкурса, и всички разходи, свързани с дейността ѝ, са за сметка на ДКЕВР.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране може да прави промени в състава на Комисията за провеждане на конкурса при смърт, продължително заболяване или друга обективна причина, водеща до невъзможност на нейните членове да изпълняват задълженията си.

Чл. 33. (1) Председателят на комисията за провеждане на конкурса в 3-дневен срок от назначаването ѝ я свиква на заседание.

(2) Заседанието е редовно, ако присъстват най-малко 2/3 от общия брой на членовете на комисията.

(3) На първото си заседание комисията за провеждане на конкурса:

1. определя мястото за провеждане на заседанията и реда за своята работа;
2. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) при необходимост комисията може да предложи на ДКЕВР да привлече експерти при спазване на изискванията за опазване на служебната тайна; комисията предлага на ДКЕВР да определи размера на възнагражденията на привлечените експерти.

(4) Комисията за провеждане на конкурса взема решенията си с мнозинство от 2/3 от

общия брой на членовете.

(5) За заседанията на комисията за провеждане на конкурса се водят протоколи.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В своята работа комисията за провеждане на конкурса се подпомага от определени от нейния председател служители от администрацията на ДКЕВР.

Чл. 34. (1) Конкурсната документация се получава по двустранно подписан опис за нейното съдържание след заплащане на определената ѝ цена и след подписване на декларация за опазване тайната на сведенията, които се съдържат в нея.

(2) Декларацията по ал. 1 се подписва в два екземпляра от лице, упълномощено по съответния ред.

Чл. 35. (1) Кандидат за участие в конкурс може да бъде българско или чуждестранно юридическо лице, вписано като търговец в търговския регистър или регистрирано по националното си законодателство, както и техни обединения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) С решението си за обявяване на конкурса ДКЕВР може да предвиди изискване чуждестранното лице или обединението на юридически лица, спечелило конкурса, да създаде търговско дружество по Търговския закон. В тези случаи новосъздаденото дружество е обвързано от предложението, подадено от обединението.

(3) Кандидат за участие в конкурс може да бъде лице, което притежава технически, икономически, финансови и организационни възможности за осъществяване на дейността по лицензията и за което не са налице обстоятелствата по чл. 40, ал. 3 ЗЕ.

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Заявлението за участие в конкурса е писмено. Държавната комисия за енергийно и водно регулиране утвърждава образец на заявление за участие в конкурса като част от конкурсната документация.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. предложението на заявителя и приложенията към него в съответствие с конкурсната документация;

2. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) копие от решението за регистрация на участника като търговец по националното му законодателство и оригинал на актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;

3. копие от удостоверението за данъчна регистрация;

4. декларации за липсата на обстоятелствата по чл. 40, ал. 3 ЗЕ;

5. заверени годишни финансови отчети за последните 3 години, а за новоучредени юридически лица - доказателства за паричен ресурс (удостоверение от съответната банка);

6. документ за закупени конкурсни книжа и документ за представена гаранция за участие в конкурса;

7. данни за опита на кандидата в подобни проекти;

8. други документи, посочени в конкурсната документация.

Чл. 37. (1) Подаването на заявлението се извършва в мястото, посочено в конкурсната документация, или чрез изпращането му с писмо с обратна разписка или с куриерска услуга.

(2) Заявления за участие в конкурса се приемат до посочените в решението или в обявлението дата и час. На кандидата се издава удостоверение за подаване на заявлението.

(3) Заявлението и приложенията към него се подават запечатани в непрозрачен плик при спазване изискванията на конкурсната документация.

(4) При изпращане по пощата важи датата на пощенското клеймо на изпращащата станция.

(5) За подадените заявления се води регистър, в който те се описват по поредността на

получаването им и се отбелязват датата и часът на получаването им.

Чл. 38. Когато в срока за подаване на заявления за участие в конкурса не постъпи заявление или постъпи само едно заявление, този срок може да се удължи най-много с 60 дни, считано от датата на обнародването в "Държавен вестник" на съобщението за удължаване на срока. В този случай се променя и датата на отваряне на заявленията на кандидатите.

Чл. 39. (1) В деня, определен за отваряне на заявленията за участие в конкурса, комисията за провеждане на конкурса отваря подадените заявления и проверява от формална страна дали са спазени изискванията за участие.

(2) За провеждане на заседанието се съставя протокол, който се подписва от всички членове на комисията за провеждане на конкурса.

(3) По всяко заявление се изготвя отделно приложение към протокола, в който комисията за провеждане на конкурса се произнася по спазването на определените с конкурсната документация изисквания, на които трябва да отговарят заявленията и приложенията към него.

(4) На заседанието по ал. 1 могат да присъстват представители на кандидатите за участие в конкурса, за което представят пълномощно. Списъкът на присъстващите представители на кандидата и пълномощните им се прилагат към протокола.

(5) Комисията за провеждане на конкурса отстранява от участие в конкурса кандидат, чието заявление и приложенията към него не отговарят на изискванията, определени с конкурсната документация.

(6) Комисията за провеждане на конкурса е длъжна писмено да уведоми кандидата за отстраняването му в 3-дневен срок от деня на провеждане на заседанието.

(7) Отстранен кандидат може да обжалва решението за определяне на спечелилия конкурса кандидат.

Чл. 40. (1) След проверката от формална страна комисията за провеждане на конкурса пристъпва към оценяване на предложенията.

(2) За всяко заседание по оценка се съставя протокол.

(3) Комисията за провеждане на конкурса има право да отстранява допуснати участници в конкурса, ако при оценката се констатира несъответствие на предложенията им с конкурсните условия. В този случай се прилага чл. 39, ал. 6 и 7.

(4) Комисията за провеждане на конкурса може да изисква допълнителна информация от кандидатите, като определя срок за представянето ѝ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) Представената допълнителна информация по ал. 4 става неразделна част от предложението на кандидатите по чл. 36, ал. 2, т. 1, но не може да представлява негово изменение или допълнение.

Чл. 41. Членовете на Комисията за провеждане на конкурса са длъжни да опазват тайната на съдържащата се в предложенията информация и да не изнасят материалите във връзка с конкурса извън определеното място за нейните заседания.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) След приключване на оценката председателят на комисията за провеждане на конкурса представя на ДКЕВР доклад относно резултатите от конкурса и проект на решение.

(2) В доклада си комисията за провеждане на конкурса оценява и предлага мотивирано класиране на кандидатите. Към доклада се прилагат особените мнения на членовете на комисията за провеждане на конкурса (ако има такива) и предложенията на всеки от кандидатите в конкурса.

(3) С доклада си комисията за провеждане на конкурса може да предложи прекратяване на конкурса, ако са налице условията по чл. 50, ал. 1 ЗЕ.

(4) Съдържанието на доклада на комисията за провеждане на конкурса с предложенията не се съобщават на кандидатите и не се разгласяват в средствата за масово осведомяване.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране самостоятелно преценява изложените в доклада на Комисията за провеждане на конкурса обстоятелства и факти и направените предложения.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране в 14-дневен срок от получаване на предложението на Комисията за провеждане на конкурса класира кандидатите и с мотивирано решение определя лицето, спечелило конкурса.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) С решението по ал. 1 ДКЕВР издава съответната лицензия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране в 3-дневен срок уведомява писмено кандидатите за решението, включително отстранените кандидати.

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране прекратява конкурса и обявява нов, когато:

1. се е явил само един кандидат, или
2. предложенията на кандидатите не отговарят на конкурсните условия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В случай че при повторно обявяване на конкурса се яви само един кандидат, ДКЕВР го обявява за спечелил конкурса, ако отговаря на конкурсните условия.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) В решенията, с които се определя спечелилият конкурса или се прекратява конкурсът, ДКЕВР се произнася и по задържането и освобождаването на гаранциите за участие в конкурса.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране има право да задържи гаранцията за участие, когато кандидат:

1. оттегли предложението си след изтичане на срока за подаване на предложенията;
2. подаде жалба срещу решението за класиране до решаване на спора от съда;
3. оттегли заявлението си, след като е определен за спечелил конкурса.

(3) Гаранциите на некласираните кандидати се освобождават от възложителя в срок 3 работни дни след изтичането на срока за подаване на жалба срещу решението по ал. 1. В същия срок се освобождават гаранциите на всички кандидати при прекратяване на конкурса.

(4) Гаранциите на класираните кандидати се освобождават в срок 3 работни дни след влизането в сила на решението за издаване на лицензия.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране освобождава гаранциите, без да дължи лихви за периода, през който средствата законно са престояли като обезпечение по конкурса.

(6) Гаранцията на спечелилия конкурса може да бъде задържана като първоначална лицензионна такса.

Чл. 46. След изграждане на енергийния обект се прилага съответно чл. 21.

Раздел IV.

Съдържание на лицензията

Чл. 47. (1) Лицензията съдържа:

1. наименованието на държавния орган, издаващ лицензията;
2. наименованието и регистрационния номер на акта;
3. правните основания за издаването на акта;
4. наименованието, седалището, адреса на управление и данъчния номер на лицензианта;
5. дейността, за която се издава лицензията;
6. срока на лицензията;
7. територията на лицензията - за дейностите, за които това е необходимо;
8. обекта (обектите), чрез който се извършва дейността;
9. (доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) разпоредителна част, с която се определят специалните условия за осъществяване на лицензионната дейност, определени от комисията според вида на лицензията и специалните изисквания, в т. ч. за координатор на балансираща група, определени в действащите нормативни, общи и индивидуални административни актове.

(2) Неразделна част от лицензията са следните приложения, които периодично се актуализират:

1. списък и описание на обекта или на обектите, с които се осъществява лицензионната дейност, с техните технически и технологични характеристики;
2. описание на границите и при необходимост - карта, указваща територията, обхваната от съответната лицензия за пренос или за разпределение на електрическа енергия, топлинна енергия или на природен газ и снабдяването с електрическа енергия и природен газ;
3. бизнес план;
4. правила за работа с потребителите;
5. решения за утвърждаване или определяне на цени, приложими към дейността по лицензията;
6. (доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) решения за определяне на показателите за качество на енергията и/или услугата и програма за постигане и гарантиране на целевите стойности;
7. утвърдените общи условия на договори (ако такива се изискват);
8. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) програма по чл. 13а с мерките за гарантиране независимостта на дейността на лицензианта от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Актуализирането на приложенията по ал. 2, т. 3 - 8 не се счита за изменение на лицензията.

Чл. 48. Общите условия за осъществяване на лицензионната дейност са действащите разпоредби на нормативните актове, както и приетите от комисията индивидуални и общи административни актове, приложими към съответната лицензионна дейност, при съблюдаване на целите и принципите на регулирането по ЗЕ.

Чл. 49. Специалните условия по лицензията се определят в зависимост от лицензионната дейност и включват без ограничение:

1. задължение за проучване на енергопотреблението, прогнозиране, планиране и развитие на производствените мощности, съответно на преносните и разпределителните мрежи;
2. задължение за ефективно използване на енергията и енергийните ресурси в съответствие с нормите и стандартите, свързани с енергийната ефективност и опазването на околната среда;
3. задължение за сключване на застраховки - видове, покрити рискове и размер на застрахователното покритие;

4. правила за снабдяване и норми за качество на предоставяната енергия и/или услуги, утвърдени от комисията;
5. изисквания към изграждането на енергийния обект, когато лицензията е издадена преди неговото изграждане;
6. изисквания за извеждане от експлоатация на енергиен обект.

Раздел V. Събиране и предоставяне на информация

Чл. 50. За изпълнение на своите функции комисията може да изисква от лицензиантите да ѝ предоставят информация или документи, които се отнасят до лицензионната дейност.

Чл. 51. (1) Лицензиантът е длъжен да предоставя ежегодно на комисията в определените от нея срокове и съобразно указанията ѝ следната информация:

1. годишен доклад за изпълнение на програмите по бизнес плана и за поддържане на безопасността и сигурността на енергийния обект (обекти);
2. информация относно сключените договори;
3. информация за изградените нови енергийни обекти, елементи от преносната или разпределителната мрежа и представяне на документи за разрешаване на ползването им или за въвеждането им в експлоатация;
4. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) информация относно изпълнението на показателите за качество на енергията, за непрекъснатост на снабдяването и за качество на обслужването;
5. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) информация относно изпълнението на програмата по чл. 13а с мерките за гарантиране независимостта на дейността на лицензианта от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие.

(2) При поискване от комисията лицензиантът предоставя следната информация без ограничения:

1. инсталираната и разполагаемата производствена мощност, предложена за изкупуване или изкупена от преносното предприятие за определен период;
2. произведеното и/или продаденото количество електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ и заплатените по договорите за продажба суми;
3. дейността по изпълнение на договорите за продажба на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ;
4. взаимоотношенията с потребителите - качество на услугите, сигурност и надеждност на доставките;
5. публикуването на общите условия и цените;
6. всяка счетоводна документация, която е от значение за регулирането.

Чл. 52. (1) При искане за предоставяне на информация или документи комисията уведомява лицензианта писмено, като определя срок за представянето им.

(2) За непредставяне на исканата информация и документи комисията може да наложи имуществена санкция или глоба съгласно ЗЕ.

Чл. 53. Комисията може да задължи лицензианта да събира и съхранява информация и документи във връзка със:

1. показанията на измервателните уреди;
2. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) изпълнението на показателите за качеството на енергията, за непрекъснатост на снабдяването, за качество на обслужването и платените обезщетения;

3. договорите с потребителите;
4. жалбите.

Чл. 54. Комисията може да публикува всички документи и информация, получени при условията на този раздел, които не представляват служебна тайна, когато това е в полза на потребителите на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ.

Чл. 55. Комисията събира и съхранява информацията и документите, представени от лицензиантите, в досиетата, които се водят по всяка лицензия.

Раздел VI. Застраховки

Чл. 56. (1) Лицензиантите са длъжни да сключат и поддържат за срока на издадената им лицензия следните застраховки:

1. имуществена застраховка на обектите, с които осъществяват лицензионната дейност;
2. застраховка "Обща гражданска отговорност";
3. други застраховки, предписани от комисията в изпълнение на принципите на регулирането.

(2) Застраховките трябва да са в степен и размери, достатъчни, за да осигурят необходимите финансови средства за подмяна на всеки елемент от енергийните обекти и уредби, повредени или унищожени в резултат на авария или други извънредни обстоятелства, както и за заплащане на обезщетения за причинени щети на трети лица.

(3) Конкретните покрити рискове и размерът на застрахователното покритие, които лицензиантът е длъжен за поддръжка, докато упражнява лицензионната дейност, се определят в лицензията.

Чл. 57. (1) Лицензиантите са длъжни да представят ежегодно на комисията в определени в лицензията срокове информация за сключените договори за застраховка.

(2) При поискване от комисията лицензиантите са длъжни да представят доказателства за валидността на застраховката/застраховките.

Глава четвърта. ИЗМЕНЯНЕ, ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКА, ПРЕКРАТЯВАНЕ, СПИРАНЕ И ОТНЕМАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИТЕ

Раздел I. Изменение и допълнение на лицензии

Чл. 58. (1) Издадена лицензия се изменя и/или допълва с решение на комисията.

(2) Производство за изменение/допълнение на лицензия се образува:

1. по инициатива на комисията с решение;
2. по искане на лицензианта.

(3) Решението на комисията за образуване на производство по изменение и допълнение на лицензията не подлежи на обжалване.

Чл. 59. (1) Лицензия може да се изменя или допълва по инициатива на комисията в следните случаи:

1. за осигуряване на надеждността или за непрекъснатото и качествено снабдяване на потребителите с електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ;

2. при изменение на законодателството;

3. за осигуряване на националната сигурност и обществения ред съгласувано със съответните компетентни държавни органи;

4. при опасност от увреждане на живота и здравето на гражданите, от замърсяване или увреждане на околната среда или на имуществото на трети лица, когато това не налага отнемане на лицензията, и/или по предложение на специализирани държавни органи в изпълнение на техните правомощия;

5. при разрешаване преобразуване на лицензиант или сделка на разпореждане, когато това не води до прекратяване на лицензията;

6. при решение на КЗК или при съдебно решение, което засяга условията по лицензията, свързани с нарушение на конкурентното право;

7. при допуснатата явна фактическа грешка.

(2) Лицензиант може да поиска изменение и/или допълнение на лицензията в случаите по ал. 1 при съществено изменение на обстоятелствата при упражняване на лицензионната дейност, както и по отношение на естеството на първичните енергийни източници, които се използват, и/или на енергопреобразуващата технология, когато това ще доведе до повишаване на ефективността при използване на енергията и енергийните ресурси и/или до намаляване на вредното въздействие върху околната среда.

(3) Лицензиантът е длъжен да поиска изменение на лицензията при извеждане от експлоатация на генериращи мощности.

(4) Титуляр на лицензия, издадена чрез конкурс, може да поиска нейното изменение и/или допълнение преди започването на дейността само поради настъпване на извънредни обстоятелства, които не е могъл да предвиди, нито да предотврати.

Чл. 60. (1) Когато комисията открива по своя инициатива производство за изменение и/или допълване на издадена лицензия, на лицензианта се изпраща писмено съобщение за откриване на производството, като в него изрично се посочват основанията за предлаганото изменение и съдържанието и ефектът от предложената промяна на лицензията.

(2) Комисията изисква становище по предложението за изменение на издадена лицензия от компетентните държавни и общински органи, които го представят в 14-дневен срок в писмен вид заедно с изисканите от тях данни и документи.

(3) Лицензиантът може да даде писмено становище по основанията за изменение и/или допълване на лицензията в 14-дневен срок.

(4) Комисията може да изменя лицензия дори ако лицензиантът не даде писмено становище в срока по ал. 3.

(5) Комисията изменя и/или допълва лицензията след изтичането на срока по ал. 2 и 3.

Чл. 61. (1) Лицензиантът подава писмено заявление за изменение и/или допълване на лицензия, което съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на управление и данъчния номер на заявителя;

2. регистрационния номер на лицензията;

3. основанията и мотивите на искането за изменение и/или допълване на лицензията;

4. предложение за изменение и/или допълнение.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. доказателства за обстоятелствата, които представляват основание на исканото изменение и/или допълнение;

2. документ за внесена такса.

(3) В зависимост от основанията за изменение и/или допълване на лицензия заявителя представя необходимите документи за преценка на искането.

(4) В производството за изменение и/или допълване на лицензия се прилагат съответно редът и сроковете за подаване, разглеждане и решаване на заявленията за издаване на лицензия.

Чл. 62. (1) След преценка на представените становища и на събраните данни и документи комисията се произнася с решение за:

1. изменение и/или допълване на лицензията, или
2. прекратяване на процедурата по изменението и/или допълнението.

(2) Комисията обявява решението по ал. 1 в открито заседание. На заявителя се изпраща писмено съобщение за деня, часа и мястото на заседанието.

(3) Решението за изменение и/или допълване на лицензия се публикува в лицензионния бюлетин на комисията и на страницата ѝ в интернет.

Раздел II.

Продължаване срока на лицензията

Чл. 63. (1) Лицензиантът може да поиска продължаване срока на лицензията при условията на чл. 56, ал. 1 ЗЕ.

(2) Когато след изтичането на срока на лицензията енергийният обект, чрез който е била осъществявана лицензионна дейност, подлежи на окончателно извеждане от експлоатация поради технически причини, комисията удължава срока на лицензията до окончателното извеждане от експлоатация на енергийния обект.

(3) Срокът по ал. 2 не може да бъде по-дълъг от срока за окончателното извеждане от експлоатация на енергийния обект.

(4) Правото да се иска продължаване срока на лицензията може да бъде упражнявано при всяко изтичане на продължението на срока на лицензията.

Чл. 64. (1) Заявлението за продължаване срока на лицензията съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на управление и данъчния номер на заявителя;
2. регистрационния номер на разрешението или на лицензията;
3. искане за продължаване срока на лицензията;
4. предложение и обосновка за новия срок на лицензията.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) актуално удостоверение за вписване в търговския регистър от съда по регистрацията на заявителя;
2. копие от удостоверението за данъчна регистрация на заявителя;
3. декларация, че заявителят не е в производство по несъстоятелност;
4. доказателства за техническото състояние на енергийния обект и за техническите и експлоатационните му характеристики и обслужващата го инфраструктура;
5. документ за платена такса.

(3) Заявлението се подава най-малко една година преди изтичането на срока на първоначалната лицензия.

(4) Ако заявителят не спазва срока по ал. 3, искането не се разглежда. В този случай лицензиантът може да подаде заявление за издаване на нова лицензия по реда на наредбата.

Чл. 65. (1) Комисията разглежда искането по заявлението, като преценява изпълнението на изискванията и задълженията по действащата лицензия и приложените към заявлението

документи с оглед на това дали заявителят ще продължи да отговаря на условията за упражняване на лицензията.

(2) С решение комисията:

1. продължава срока на лицензията;
2. отказва да продължи срока на лицензията.

(3) С решението по ал. 2, т. 1 комисията определя условията за осъществяване на лицензионната дейност за новия срок.

(4) В производството за продължаване на лицензия се прилагат съответно редът и сроковете за подаване, разглеждане и решаване на искане за издаване на лицензия.

Раздел III. Прекратяване на лицензия

Чл. 66. (1) Издадена лицензия се прекратява с решение на комисията.

(2) Производството по прекратяване на лицензия се образува по инициатива на комисията или по писмено искане на лицензианта.

Чл. 67. (1) Лицензията се прекратява в следните случаи:

1. при изтичане на срока на лицензията освен в случаите по чл. 56 ЗЕ;
2. по искане на лицензианта, включително при прехвърляне на имуществото, с което се осъществява лицензионната дейност при условията на чл. 53;
3. при преобразуване на лицензианта, когато преобразуването води до прекратяване на юридическото лице - титуляр на лицензията;
4. при погиване на енергийния обект, чрез който лицензиантът осъществява дейността си;
5. при влизане в сила на решението на съда за обявяване на лицензианта в несъстоятелност или на решението за прекратяване на дейността поради обявяването на лицензианта в ликвидация извън случаите по чл. 59;
6. когато лицензиантът не упражнява лицензионната дейност за период повече от една година.

(2) Лицензиантът, определен чрез конкурс, може да подаде искане за прекратяване на лицензията само ако е прехвърлил незавършения обект на строителство на трето лице при условията на чл. 53, ал. 1, 2 и 3 ЗЕ.

Чл. 68. (1) Лицензиантът подава заявление за прекратяване на лицензия, което съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на управление и данъчния номер на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията;
3. обосновка на исканото прекратяване;
4. начина за разпореждане с имуществото, чрез което се осъществява лицензионната дейност, или с незавършения обект (ако е започнато строителството).

(2) Към заявлението се прилагат документ за платена такса и документи, доказващи основанието за прекратяване.

(3) В производството за прекратяване на лицензия се прилага съответно редът за подаване и разглеждане на искане за издаване на лицензия.

Чл. 69. (1) Когато комисията по своя инициатива открива производство за прекратяване на издадена лицензия, на лицензианта се изпраща писмено съобщение за откриване на производството, като в него изрично се посочва основанието за предлаганото прекратяване.

(2) Комисията изисква становище по откритата процедура за прекратяване на лицензия от компетентните държавни и общински органи, които представят писмено становище и изисканите от тях данни и документи в 14-дневен срок.

(3) Лицензиантът представя писмено становище по основанията за прекратяване на лицензията в 14-дневен срок.

(4) Комисията прекратява лицензията след изтичането на срока по ал. 2 и 3.

Чл. 70. (1) В 3-месечен срок от откриване на производство по прекратяване на лицензията комисията служебно проверява наличието на обстоятелствата по чл. 56, ал. 3 ЗЕ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 78 от 2005 г., в сила от 01.10.2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.11.2009 г.) При проверката комисията изисква задължително становища от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Министерството на отбраната, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и от съответната община, както и от други заинтересувани лица. При искане за прекратяване на лицензия за производство на топлинна и/или електрическа енергия задължително се изисква становище от съответното преносно предприятие.

(3) Комисията прекратява лицензията по искане на лицензианта с решение:

1. в едногодишен срок от подаване на заявлението за прекратяване поради изтичане на срока;

2. при влизане в сила на лицензия за същата дейност в случаите по чл. 52 или 53 ЗЕ;

3. в тримесечен срок от постъпване на искането за прекратяване на лицензията във всички останали случаи.

(4) С решението комисията определя срок, необходим за фактическото преустановяване на дейността, или назначава особен управител.

(5) До приключване на производството по прекратяване на лицензията лицензиантът е длъжен да упражнява лицензионната дейност.

(6) Процедурата по заявлението за прекратяване на лицензия се прекратява от комисията, когато до издаване на решението лицензиантът оттегли заявлението си. В случаите по чл. 67, ал. 1, т. 1 едновременно с оттегляне на заявлението за прекратяване на лицензията лицензиантът е длъжен да подаде заявление за продължаване срока на лицензията.

Раздел IV.

Спиране и отнемане на лицензия

Чл. 71. (1) Процедура за отнемане на издадена лицензия се открива с решение на комисията в случаите по чл. 59 ЗЕ.

(2) Процедурата може да бъде открита от комисията:

1. при наличие на съставен акт за установяване на съответното нарушение;

2. при констатиране от контролните й органи на неизпълнение на дадените предписания или принудителни административни мерки;

3. при наличие на данни за представяне на неверни сведения при издаването на лицензията;

4. когато документ или документи, въз основа на които е издадена лицензията, е признат за неистински, подправен или с невярно съдържание по надлежния съдебен ред.

(3) Решението за откриване на процедура по отнемане на лицензия не подлежи на обжалване.

(4) С решението за откриване на процедурата комисията определя срок за преустановяване на нарушението и отстраняване на последиците и насрочва дата за открито

заседание по отнемането на лицензията след изтичането на срока за отстраняване на нарушението.

Чл. 72. Комисията с решение отнема издадената лицензия, без да открива процедура по отнемане на лицензията, при наличие на влязъл в сила административен акт за отнемане на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение по Закона за безопасното използване на ядрена енергия или на разрешително за водоползване по Закона за водите (когато е издадена лицензия за производство на електрическа енергия от водоелектрическа централа).

Чл. 73. (1) В 3-дневен срок от решението по чл. 71, ал. 1 комисията изпраща писмено предупреждение на лицензианта за преустановяване на нарушенията и за отстраняване на последиците в определения срок, с което го уведомява за откриване на процедурата.

(2) С предупреждението комисията изисква писмено становище от лицензианта по основанията за откриване на процедурата.

(3) Ако в определения от комисията срок лицензиантът преустанови нарушението, отстрани последиците или изпълни указанията и това е констатирано от контролните органи на комисията, тя с решение прекратява процедурата по отнемане на лицензията.

Чл. 74. (1) Ако лицензиантът не преустанови нарушението, не отстрани последиците или не изпълни дадените указания, се провежда открито заседание по отнемане на лицензията.

(2) Комисията преценява дали дадено нарушение на лицензията или закона съставлява основание за отнемане на лицензията в зависимост от неговата значимост за непрекъснатото и сигурно снабдяване на потребителите, нарушаване целите и принципите на ЗЕ и/или системно нарушение от лицензианта на задълженията по лицензията или закона.

(3) Комисията служебно проверява наличието на необходимост от назначаване на особен търговски управител.

(4) На откритото заседание лицензиантът има право да даде своите възражения по отнемането на лицензията.

Чл. 75. (1) Комисията взема решение по откритата процедура за отнемане на издадена лицензия в закрито заседание. С решението комисията:

1. прекратява процедурата, ако няма основания за отнемане на лицензията;
2. отнема лицензията.

(2) С решението, с което се отнема лицензията, комисията определя необходимия срок за фактическото преустановяване на дейността.

(3) Ако са налице обстоятелствата за назначаване на особен търговски управител, с решението за отнемане на лицензията комисията назначава особен търговски управител.

(4) Прекратяването на процедурата по отнемане на лицензията, както и отнемането на лицензията, не изключва търсенето на административнонаказателна отговорност за извършеното нарушение, констатирано с акт за установяване на нарушението.

Чл. 76. (1) Комисията може с решение да спре упражняването на дейността по издадена лицензия в случаите, когато неин контролен орган е констатирал извършено от лицензианта нарушение, което не налага започване на процедура по отнемане на лицензията, но застрашава сигурността на снабдяването или нарушава целите и принципите на ЗЕ.

(2) В решението комисията определя срока, за който спира упражняването на дейността и за преустановяване на нарушението, и назначава особен търговски управител. В случаите, когато лицензията е издадена за определена територия, комисията определя друг лицензиант, отговарящ на условията за издаване на лицензия, който да упражнява дейността на тази

територия до изтичането на срока на спиране.

Глава пета.

РЕШЕНИЯ ЗА ДАВАНЕ НА СЪГЛАСИЕ ЗА ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИАНТИ И РАЗРЕШАВАНЕ ИЗВЪРШВАНЕТО НА СДЕЛКИ

Чл. 77. (1) Комисията дава съгласие за преобразуване на лицензиант чрез вливане, сливане, разделяне или отделяне (преобразуване), ако лицето, което ще извършва лицензионната дейност след преобразуването, отговаря на условията за издаване на лицензия за дейността.

(2) Процедурата за даване на съгласие за преобразуване на лицензиант по чл. 52 ЗЕ се открива по писмено заявление на лицензианта, което той подава в комисията преди вземането на решение за преобразуване съгласно Търговския закон.

(3) Заявлението по ал. 2 съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на управление и данъчния номер на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията;
3. искането за преобразуване и неговия вид;
4. описание на обектите, с които след преобразуването (в зависимост от вида им) ще се осъществява лицензионната дейност;
5. подпис на лицето, което представлява заявителя.

(4) Към заявлението по ал. 2 се прилагат:

1. договор за преобразуване или план за преобразуване;
2. доклада на проверителя по чл. 262л от Търговския закон;
3. документ за внесена такса.

(5) Договорът или планът за преобразуване по ал. 4 трябва да доказва, че след планираното преобразуване ще бъдат спазени целите и принципите на регулирането по ЗЕ.

Чл. 78. (1) Комисията се произнася с решение по искането за преобразуване в едномесечен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на нередовностите, като се ръководи от целите и принципите, посочени в ЗЕ.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен с времето за изготвяне на външна експертиза, възложена от комисията, с която да се докаже дали вследствие на планираното преобразуване няма да бъдат нарушени равнопоставеността между интересите на енергийното предприятие и потребителите и другите цели и принципи по ЗЕ.

(3) С решението си комисията:

1. дава съгласие за преобразуването;
2. отказва да даде съгласие за преобразуването.

(4) В случаите, когато комисията даде съгласие за преобразуването, с решението по ал. 2, т. 1, изменя или прекратява съществуващата лицензия и/или издава нова лицензия.

(5) Прекратяването, изменянето или издаването на лицензия влиза в сила от датата на вписване на преобразуването в търговския регистър.

Чл. 79. (1) Комисията разрешава извършването на сделки на разпореждане с незавършени обекти на строителство или с имущество, с което се осъществява дейността по издадена лицензия, при условията на чл. 53 ЗЕ.

(2) Процедурата по даване на разрешението по ал. 1 се открива по писмено заявление на лицензианта, което съдържа:

1. името, седалището, адреса на управление и данъчния номер на лицензианта и на бъдещия приобретател;

2. регистрационния номер на лицензията;
3. искане за разрешаване извършването на сделките по чл. 53, ал. 1 или 2 ЗЕ;
4. искане за изменение, допълване или прекратяване на издадената лицензия;
5. описание на обекта - предмет на сделката.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилагат:

1. заявление от бъдещия приобретател за придобиване на енергийния обект и за издаване на нова лицензия; заявлението съдържа всички изискващи се по наредбата документи за издаване на лицензия;

2. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) актуално удостоверение за вписване в търговския регистър на лицензианта;

3. предварителен договор между лицензианта и приобретателя.

(4) Заявление от бъдещия приобретател по ал. 3, т. 1 се подава задължително, когато прекратяването или изменянето на лицензията може да доведе до нарушаване сигурността на снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия или с природен газ.

Чл. 80. (1) Комисията разглежда заявленията по чл. 79, ал. 2 едновременно в 3-месечен срок от подаването им или от отстраняване на нередовностите.

(2) При разглеждане на искането за извършване на сделка на разпореждане и за издаване на нова лицензия се прилагат разпоредбите на глава втора.

Чл. 81. (1) Комисията се произнася с решение по искането за извършване на сделки на разпореждане с незавършени обекти на строителство или с имущество, с което се осъществява дейността по издадена лицензия, с което:

1. дава разрешение за извършване на сделка на разпореждане, като посочва приобретателя и срока за извършване на сделката;

2. отказва да даде разрешение за извършване на сделка на разпореждане, когато приобретателят не отговаря на условията за издаване на лицензия.

(2) С решението по ал. 1, т. 1 комисията изменя, допълва или прекратява лицензията и издава лицензия на приобретателя, ако той отговаря на условията по ЗЕ за издаване на лицензия за съответната дейност.

(3) Комисията може да даде разрешение за извършване сделката на разпореждане независимо дали приобретателят е подал заявление за издаване на лицензия, когато прекратяването или изменянето на лицензията не води до нарушаване сигурността на снабдяването.

(4) Лицензиантът и приобретателят са длъжни да представят в комисията информация и доказателства за сключване на сделката в определения от нея срок.

(5) Лицензията, издадена на приобретателя, влиза в сила при сключване на сделката на разпореждане.

Чл. 82. (1) Комисията дава разрешение за:

1. учредяване на залог, включително особен залог или ипотека върху имущество, с което се осъществява лицензионна дейност, съгласно чл. 53, ал. 5 ЗЕ;

2. извършване на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие, съгласно чл. 21, т. 19 ЗЕ - издаване на облигации, заеми със срок на погасяване по-дълъг от една година, договори за изкупуване на енергия със срок по-дълъг от една година и други сделки на стойност повече от 10 на сто от активите на лицензианта съгласно последния одитиран годишен финансов отчет.

(2) Процедурата за даване на разрешение по ал. 1 се открива по писмено заявление на

лицензианта, което съдържа:

1. името, седалището, адреса на управление и данъчния номер на лицензианта;
2. регистрационния номер на лицензията;
3. искане за разрешаване сключването на сделка за учредяване на залог или ипотека и описание на обекта - предмет на обезпечение;
4. основанието за учредяване на залог или ипотека и данни за лицето, в полза на което се прави обезпечението;
5. искане за разрешаване сключването на сделката, основанието за нейното сключване, финансова обосновка.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилагат:

1. копие от проекта на договор, въз основа на който се иска учредяване на обезпечението;
2. копие от проекта на договора, за сключването на който се иска разрешение, включително финансовите модели по договори за изкупуване на енергия;
3. план за погасяване на задълженията по договора.

(4) Комисията се произнася с решение по заявлението в едномесечен срок от подаването му или от отстраняването на нередовностите по него.

(5) С решението по ал. 4 комисията:

1. разрешава учредяването на залог или ипотека;
2. разрешава сключването на исканата сделка;
3. отказва даване на разрешение за сключване на съответната сделка или за учредяване на залог или ипотека, когато сключването на сделката или учредяването на това обезпечение ще доведе до нарушаване на съществени условия за осъществяване на лицензионната дейност, включително принципите по чл. 23, ал. 1 ЗЕ.

(6) В случаите по ал. 5, т. 3 комисията може да даде задължителни указания на лицензианта относно клаузите на представения проект на договор по ал. 3, т. 1 и 2.

(7) Лицензиантът може да подаде ново заявление със същото искане по този член след изпълнение на задължителните указания на комисията по ал. 6.

Чл. 83. При осъществяване на правомощията си по тази глава комисията може да изисква становища от Комисията за защита на конкуренцията относно спазването на правилата за конкуренция.

Глава шеста. СНАБДЯВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Раздел I. Общи положения

Чл. 84. Лицензиантите са задължени да осигуряват надеждно, качествено и непрекъснато снабдяване на потребителите освен в случаите на спиране и прекъсване на снабдяването при:

1. извършване на планови или аварийни ремонти на преносната и разпределителната мрежа;
2. определен от компетентен държавен орган ограничителен режим за ползване на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ;
3. неплащане на дължими суми;
4. договорни нарушения на потребителите, за които такава санкция е приложима.

Чл. 85. Потребителите имат право да бъдат присъединявани към мрежите на лицензиантите при условията и по реда, предвидени в Закона за енергетиката и наредбите за прилагането му, регламентиращи присъединяването към тези мрежи.

Чл. 86. Лицензиантите са длъжни да осигурят измерване и отчитане на електрическата енергия, на топлинната енергия или на природния газ чрез:

1. монтиране и поддържане в изправност на средства за търговско измерване;
2. назначаване на квалифициран персонал за контрол и отчитане на измервателните средства.

Чл. 87. Лицензиантите са длъжни да осигурят защита на правата на потребителите и да осигурят равнопоставеност между групите потребители включително чрез:

1. изготвяне, одобряване от комисията и публикуване на общи условия за снабдяване на потребителите;
2. изготвяне и публикуване на правила за работа с потребителите, включващи условията за присъединяване към преносната или към съответната разпределителна мрежа в съответствие с нормативната уредба;
3. сключване на договори за продажба на електрическа енергия, топлинна енергия и на природен газ при общи условия;
4. създаване на специализирано звено за работа с потребителите;
5. публикуване на правила за работа в аварийни ситуации и промяна на правилата.

Раздел II. Норми за качество на услугите

Чл. 88. (1) Качеството на снабдяването с електрическа и топлинна енергия и с природен газ се определя по следните групи показатели:

1. качество на електрическата и топлинната енергия и на природния газ;
2. сигурност, непрекъснатост и ефективност на снабдяването;
3. качество на търговските услуги.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Показателите за качество, включени в групите по ал. 1, и техните целеви стойности (норми) се определят с методики и/или указания за отчитане изпълнението на целевите показатели за качеството на енергията, за непрекъснатост на снабдяването и за качество на обслужването, които се приемат с решение на комисията.

(3) Конкретните стойности (норми) на показателите за качество и периодът за достигане на целевите стойности (норми) за всеки лицензиант се приемат с решение на комисията и стават условия на лицензията.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Показателите за качество, които се вземат предвид при прилагане на наредбите за регулиране цените на електрическата енергия, на топлинната енергия и на природния газ, са обобщените показатели за качеството на енергията, за непрекъснатост на снабдяването и за качество на обслужването.

(5) Лицензиантите съобразяват задължително своите бизнес планове, включително инвестиционните си програми, с постигането на целевите норми по ал. 4.

(6) Лицензиантите изготвят като част от бизнес плановете си програми за събиране, съхраняване, анализ и представяне пред комисията на информацията, необходима за оценка на качеството на електрическата и топлинната енергия, на природния газ и на предоставяните услуги.

(7) Комисията контролира изпълнението на плановете и програмите по ал. 5 като част от

контролната дейност по изпълнение условията на лицензиите.

(8) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Лицензиантите съхраняват цялата информация за показателите за качеството на енергията, за непрекъснатост на снабдяването и за качество на обслужването по начин и в срокове, определени от комисията.

(9) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Комисията има право да извършва мониторинг на изпълнението на показателите за качество на обслужването, както и на процеса по събиране и съхраняване на предоставената информация.

Раздел III.

Продажба на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ при публично известни общи условия (Загл. изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.)

Чл. 89. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Комисията одобрява общи условия на договорите за продажба на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ по чл. 98а, 98б, 150 и 183а ЗЕ.

(2) Общите условия по ал. 1 се изготвят и предлагат от:

1. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) крайните снабдители на електрическа енергия - за продажба на електрическа енергия;

2. (доп. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) топлопреносното предприятие - за продажба на топлинна енергия за битови нужди;

3. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) крайните снабдители на природен газ - за продажба на природен газ;

4. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) електроразпределителното предприятие - за пренос на електрическа енергия през електроразпределителните мрежи на потребителите на крайния снабдител.

Чл. 90. (1) Общите условия по чл. 89 са публично известни и съдържат задължително:

1. правата и задълженията на енергийното предприятие и на потребителите;

2. условията за качество на снабдяването;

3. (изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) информацията, която се предоставя на потребителите от енергийното предприятие, включително информация за участието на всеки енергиен източник в общия горивен състав при производството на електрическата енергия, доставена през предходната година, както и информация за въздействието върху околната среда относно емисиите от въглероден диоксид и радиоактивните отпадъци, получени при производството на електрическа енергия през предходната година или препращане към интернет страници, където такава информация е публикувана;

4. срок на договора;

5. условията за прекратяване или прекъсване на снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;

6. реда за измерване, отчитане, разпределение и заплащане на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ;

7. реда за осигуряване на достъп до средствата за търговското измерване или други контролни приспособления, както и до отоплителните тела при ползване на топлинна енергия;

8. отговорността на енергийното предприятие при нерегламентирано прекъсване и некачествено снабдяване с електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ;

9. (нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) реда и сроковете за предоставяне и получаване от потребителите на индивидуалните им сметки за разпределение на топлинна енергия, както и определяне на момента, от който тече срокът за възражение.

(2) Общите условия съдържат прозрачни и достъпни процедури за разглеждане на претенции на потребители, както и процедури за връщане на недължимо платена сума и за обезщетяване за претърпени вреди.

(3) В общите условия се определят съдържанието на издаваните от енергийните предприятия фактури или сметки, които отразяват действителната консумация и съдържат конкретни данни за номера на измервателния уред, консумацията на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ за отчетния период, дължимия данък върху добавената стойност (ДДС) и разбивка на цената по компоненти, ако такива са утвърдени.

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Производителите на електрическа енергия, съответно общественият доставчик на електрическа енергия, са длъжни да предоставят на крайните снабдители с електрическа енергия информацията, необходима за изпълнение на задълженията им по ал. 1, т. 3.

Чл. 91. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Проектите на изготвените общи условия се оповестяват по подходящ начин от енергийното предприятие на потребителите поне 30 дни преди представянето им за одобряване от комисията. В същия срок проектите на общи условия задължително се обявяват и в центровете за работа с потребителите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Енергийните предприятия обявяват в центровете за работа с потребителите и при оповестяването по ал. 1 телефон, на който ще се приемат предложения за изменение на проекта, както и адреси за кореспонденция.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Енергийните предприятия насрочват публично обсъждане и обявяват в центровете за работа с потребителите и при оповестяването по ал. 1 деня, часа и мястото на неговото провеждане

(4) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Енергийните предприятия задължително канят на публично обсъждане представители на организациите на потребителите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Енергийните предприятия водят писмен протокол от публичното обсъждане.

(6) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Енергийните предприятия представят на комисията за одобряване проектите на общи условия с писмено заявление.

(7) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Към писменото заявление по ал. 6 се прилагат:

1. становищата и бележките по проекта, получени в хода на публичното обсъждане на общите условия, както и протоколът по ал. 5;

2. становище на енергийното предприятие по получените коментари и бележки в хода на публичното обсъждане на общите условия;

3. решение на управителните органи на енергийното предприятие за приемане на общите условия.

(8) (Нова - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) При разглеждане на предложените проекти на общи условия комисията може да изисква от енергийните предприятия допълнителна информация и да дава задължителни указания за изменение и допълнение на проектите за общи условия с оглед привеждането им в съответствие с изискванията на закона и осигуряване на равнопоставеност.

Чл. 92. (1) (Изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) Комисията се произнася с решение по искането за одобряване на общите условия в 30-дневен срок от представяне на информацията и изпълнение на указанията по чл. 91, ал. 8.

(2) С решението по ал. 1 комисията:

1. одобрява общите условия;

2. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) отказва да одобри общите условия,

когато не са изпълнени задължителните указания на комисията по чл. 91, ал. 8 или общите условия не осигуряват равнопоставеност между страните по договора.

Чл. 93. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Енергийните предприятия публикуват одобрените от комисията общи условия най-малко в един централен и в един местен всекидневник в срок 7 дни след приемането на решението за одобряването им.

(2) Общите условия влизат в сила 30 дни след първото им публикуване, без да е необходимо изрично писмено приемане от потребителите.

(3) Потребителите, които не са съгласни с общите условия, имат право в срок до 30 дни след влизането им в сила да внесат при съответното енергийно предприятие заявление, в което да предложат специални условия.

(4) Приетите от енергийното предприятие специални условия, различни от публикуваните, се отразяват в допълнителни писмени споразумения. Тези споразумения не могат да предвиждат и да поставят условия, различни от регламентираните в раздел II, които поставят потребителите в неравноправно положение спрямо останалите потребители.

(5) Нормите на ал. 3 и 4 се прилагат и за нови потребители.

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) Общите условия могат да се изменят и/или допълват с решение на комисията:

1. по искане на лицензианта;
2. по инициатива на комисията.

(2) Комисията има право на инициатива за изменение и/или допълнение на общите условия при промяна на законодателството, както и при влизане в сила на решения на държавни или съдебни органи, постановени във връзка с общите условия.

(3) За изменение и допълнение на общите условия се прилага процедурата, предвидена за първоначалното им приемане.

Раздел IV.

Писмени договори при общи условия (Загл. изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.)

Чл. 95. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Комисията одобрява общи условия на писмените договори за:

1. продажба на топлинна енергия по чл. 149 ЗЕ;
2. за възлагане за извършване на услугата дялово разпределение на топлинна енергия по чл. 139в ЗЕ;
3. пренос по разпределителните мрежи на природен газ по чл. 183б ЗЕ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Общите условия по ал. 1 се изготвят:

1. от топлопреносното предприятие:
  - а) за продажба на топлинна енергия на потребители за стопански нужди;
  - б) за изкупуване на топлинна енергия от производителите;
  - в) за възлагане на лице по чл. 139б ЗЕ извършване на услугата дялово разпределение на топлинна енергия;
  - г) за продажба на топлинна енергия на доставчик;
  - д) за продажба на топлинна енергия на асоциация на потребителите в сграда - етажна собственост;
2. от производител на топлинна енергия - за продажба на топлинна енергия за стопански нужди на пряко присъединени потребители;
3. от доставчика на топлинна енергия;

а) за продажба на топлинна енергия на потребителите в сграда - етажна собственост;
б) за възлагане на лице по чл. 139б ЗЕ извършване на услугата дялово разпределение на топлинна енергия;

4. от газоразпределителните предприятия - за пренос по газоразпределителните мрежи на потребявания от потребителите на крайния снабдител природен газ.

(3) Комисията се произнася с решение по искането за одобряване на общите условия в 30-дневен срок от представянето на проекта. С решението комисията одобрява общите условия или отказва да ги одобри и дава задължителни указания за изменение и допълнение на проекта.

(4) За изменение и допълнение на общите условия се прилага процедурата, предвидена за първоначалното им приемане.

Чл. 95а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) Общите условия могат да се изменят и/или допълват с решение на комисията:

1. по искане на лицензианта;
2. по инициатива на комисията.

(2) Комисията има право на инициатива за изменение и/или допълнение на общите условия при промяна на законодателството, както и при влизане в сила на решения на държавни или съдебни органи, постановени във връзка с общите условия.

(3) За изменение и допълнение на общите условия се прилага процедурата, предвидена за първоначалното им приемане.

Чл. 96. (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) (1) Писмените договори, сключени въз основа на одобрените общи условия, съдържат:

1. името, седалището и адреса на управление на енергийното предприятие/доставчика на топлинна енергия;
2. предоставените услуги;
3. условията и изискванията към качеството на услугата;
4. цена на услугите;
5. предлагани допълнителни услуги по поддържане на уредби и съоръжения на потребителите;
6. начините за получаване на достоверна, обективна и пълна информация относно действащите тарифи и цени на услугите;
7. реда за разглеждане на жалби и рекламации от потребителите;
8. отговорност на енергийното предприятие за нередламентирано прекъсване и некачествено снабдяване;
9. срока на действие на договора и условията и реда за подновяване и прекратяване на договора, както и за прекъсване на присъединяването;
10. неустойки за нарушения на договора.

(2) При продажба на топлинна енергия от доставчик на потребители в сграда - етажна собственост, услугата дялово разпределение се извършва от и за сметка на доставчика самостоятелно или по сключен от него договор с лице, регистрирано по реда на чл. 139а ЗЕ. Неразделна част от договора между доставчика и потребителите в сграда - етажна собственост, са:

1. копие от договора с топлопреносното предприятие;
2. методика за дялово разпределение на потребената топлинна енергия;
3. протокол от общото събрание на етажната собственост.

(3) Всеки потребител има право предварително да се запознае с проекта на договор и с одобрените от комисията общи условия за този вид договори.

(4) Енергийните предприятия/доставчикът на топлинна енергия са длъжни да предложат

на потребителите алтернативни начини за плащане по договорите.

Чл. 96а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Договорите при публично известни общи условия, които сключват потребителите с газоразпределителните предприятия за пренос по разпределителните мрежи на природен газ по чл. 183б ЗЕ, не са задължително в писмена форма.

Глава седма. **УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ ПО ЧЛ. 22 ЗЕ**

Раздел I. **Жалби**

Чл. 97. (1) Комисията разглежда жалби:

1. на потребители срещу лицензианти, свързани с:

а) правото на потребителя да бъде присъединен, за да се снабди с електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;

б) правото на лицензианта да прекъсне присъединяването и доставката на потребителя с електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;

в) условията за снабдяване и нормите за качество, предлагани от лицензианта на потребителите;

2. на лицензианти срещу лицензианти, свързани с изпълнение на лицензионната дейност.

(2) Комисията разглежда подадена жалба, когато тя е разгледана от лицензианта и той е изпратил преписката по нея съгласно изискванията на чл. 98, ал. 3.

Чл. 98. (1) Жалбата трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да е написана на български език;

2. да са посочени името и адресът на жалбоподателя и на енергийното предприятие, срещу което е оплакването;

3. да е посочено в какво се състои искането;

4. да са изложени обстоятелствата по случая и да са представени доказателства, ако жалбоподателят разполага с такива;

5. да е подписана от жалбоподателя.

(2) Жалбоподателят подава жалбата до комисията чрез съответното енергийно предприятие.

(3) Енергийното предприятие е длъжно да изпрати в комисията подадената жалба, становището си по нея, както и цялата преписка по жалбата, събрана в резултат на разглеждането ѝ от енергийното предприятие, в 3-дневен срок от получаването ѝ.

Чл. 99. (1) Работната група събира всички необходими доказателства за изясняване на обстоятелствата по жалбата.

(2) Работната група може да покани страните на среща в седалището на комисията за допълнително изясняване на обстоятелствата. За срещата се води протокол, който се подписва от присъстващите.

Чл. 100. (1) При приключване на проверката работната група съставя протокол за констатации, към който се прилагат събраните доказателства. Протоколът се подписва от лицата, извършили проверката, и от проверяваното лице.

(2) Проверяваното лице има право да даде обяснения и възражения в 3-дневен срок от

върчването на протокола.

(3) По направените обяснения и възражения работната група съставя заключение, което е неразделна част от протокола.

(4) Работната група предава събраните доказателства, протоколи и изготвения доклад за резултатите от проверката на председателя на комисията.

(5) Председателят с резолюция определя внасянето на преписката за разглеждане в закрито заседание на комисията.

Чл. 101. Комисията се произнася с решение по жалбата в 30-дневен срок от подаването ѝ.

Чл. 102. (1) С решението си комисията прекратява преписката, когато в резултат на проверката не е установено нарушение на условията по лицензията.

(2) Когато в резултат на проверката е установено нарушение на условията на лицензията, комисията взема решение относно налагането на принудителни административни мерки по реда на ЗЕ.

(3) Комисията уведомява заинтересуваните страни по жалбата за решението си в 3-дневен срок от приемането му.

(4) Независимо от решението си по ал. 1 или 2 комисията може да съдейства за доброволно уреждане на спора между страните по реда на раздел II.

Чл. 103. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Решенията на комисията по тази глава подлежат на обжалване пред Върховния административен съд (ВАС) по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

(2) Комисията може да публикува решенията по жалбите на своята страница в интернет, но не и доказателствата, становищата или аргументите на страните в спора.

Раздел II.

Доброволно уреждане на споровете

Чл. 104. (1) Комисията съдейства за доброволно уреждане на спорове при постъпване на писмено искане от страните за осъществяване на помирителна процедура.

(2) Комисията съдейства за доброволно уреждане на спорове, когато от възникването на спора до постъпване на искането са изминали не повече от 3 месеца.

(3) При доброволното уреждане на спорове комисията не се произнася с решение.

Чл. 105. (1) При постъпване на искане по чл. 104, ал. 1 председателят на комисията определя длъжностно лице от администрацията, което да извърши формална проверка на искането.

(2) Лицето проверява дали основанията за спора попадат в обхвата на чл. 97, ал. 1, т. 1 и дали са изминали повече от 3 месеца от възникването на спора и представя становището си на председателя.

(3) Ако спорът е извън обхвата на чл. 97, ал. 1, т. 1, председателят или упълномощено от него длъжностно лице с резолюция:

1. открива помирителна процедура и определя лице от състава на комисията, от нейната администрация или външен експерт, което да я осъществи - помирител, притежаващ специални знания и квалификация по предмета на спора, или

2. назначава проверка по реда на раздел I;

3. уведомява писмено страните за начина, по който ще бъде разрешен спорът.

Чл. 106. Когато от комисията е поискано съдействие за доброволно уреждане на спор по реда на помирителна процедура, тя може да даде указания относно снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ, ако това са висящи въпроси по време на преговорите за доброволно решаване на спора.

Чл. 107. (1) Помирителят информира страните писмено, че помирителната процедура е доброволна и поверителна и не пречи на страните да търсят защита на правата си по съдебен ред.

(2) Комисията съдейства за осъществяване на помирителна процедура чрез предоставяне на помещения в седалището на комисията за организиране и провеждане на срещи между страните и лицето, определено да посредничи при разрешаване на спора, и ако е необходимо, за събиране доказателства по спора.

(3) За провеждането на срещите се води протокол.

Чл. 108. (1) Помирителят използва всички разумни средства и усилия за разрешаване на спора и със съгласието на всяка от страните може да разкрива обявена от тях за поверителна информация пред другата страна с цел да съдейства за постигане на споразумение.

(2) Помирителят може да предложи на страните решение на спора и при съгласие - да оформи писмено споразумението, което се подписва от тях.

(3) Споразумението за доброволно уреждане на спора може да съдържа задължения за заплащане на разноски за производството, както и други задължения, произтичащи от условията на лицензията, сключени договори или нормативни или административни актове.

Чл. 109. (1) В случай че страните не могат да постигнат доброволно уреждане на спора си, помирителят предлага на председателя с резолюция да прекрати помирителната процедура.

(2) Информацията, която е станала известна по време на помирителната процедура, не може да се използва от страните в други процедури.

(3) Споразуменията, постигнати при помирителни процедури по този раздел, не подлежат на публикуване.

Раздел III.

Жалби и спорове във връзка с конкуренцията

Чл. 110. (1) Когато при осъществяване на правомощията си комисията констатира, че лицензиант нарушава или ограничава конкуренцията, тя сезира КЗК.

(2) Комисията изпраща писмено искане КЗК да разгледа и проучи преписката, по която са констатирани нарушения, и да предприеме необходимите действия в рамките на нейната компетентност.

(3) Искането по ал. 2 съдържа основанията за сезиране на КЗК и към него се прилагат копия от доказателствата по случая. Копие от искането се изпраща и на лицензианта.

(4) Комисията подпомага КЗК чрез предоставяне на всяка необходима информация и документи, които могат да се ползват от КЗК във връзка с преписката.

(5) По време на производството пред КЗК комисията я уведомява за настъпили промени на обстоятелствата по преписката.

Чл. 111. (1) В случай че КЗК установи с решение, че с дейността си лицензиантът нарушава или ограничава конкуренцията, комисията може да наложи принудителни мерки, предвидени в ЗЕ.

(2) В случай на установено от КЗК системно нарушение на правилата на конкуренцията, комисията може да отнеме лицензията.

Глава осма. РЕГИСТРИ

Чл. 112. (1) Комисията води публични регистри:

1. за издадените лицензии - лицензионен регистър, и
2. за дадените разрешения и съгласия по чл. 21, т. 18 и 19 ЗЕ.

(2) Регистрите се водят, като се създава компютърна база данни и картотека за лицата и обстоятелствата, подлежащи на вписване.

(3) На вписване подлежат само предвидените в наредбата обстоятелства и последвалите промени в тях.

(4) Лицензиантите са длъжни да заявяват промените в обстоятелствата, подлежащи на вписване, в 7-дневен срок от възникването им.

Чл. 113. (1) Лицензионният регистър е публичен. Всеки има право да го преглежда и да получава преписи или извлечения от него.

(2) Исканията за издаване на извлечения от регистъра се отправят до комисията.

(3) Вписванията в регистрите имат само оповестително действие.

Чл. 114. (1) Вписванията в регистрите се извършват въз основа на решенията на комисията.

(2) Вписването на обстоятелствата по партидата на съответното лице се извършва въз основа на данните, съдържащи се в документите, представени пред комисията или служебно събрани от нея.

(3) Вписванията се извършват от длъжностни лица, определени от председателя на комисията да водят и съхраняват съответните регистри.

Чл. 115. (1) За всяко подлежащо на регистрация лице в компютърната база данни се открива партида с уникален индекс, в която се извършват предвидените в наредбата вписвания.

(2) Всяка партида се състои от полета, съответстващи на подлежащите на вписване обстоятелства. Всеки тип поле има уникален индекс, еднакъв за всички партиди.

(3) Всяко поле съдържа графи за вписване на следните обстоятелства:

1. номера и датата на решението на комисията, с което е постановено вписването;
2. датата на вписването;
3. съответното подлежащо на вписване обстоятелство;
4. името на длъжностното лице, извършило вписването;
5. забележки.

(4) Последващите вписвания на нови обстоятелства се извършват така, че да не бъде засегната информацията, съдържаща се в предходни вписвания.

(5) Когато се заличава вписано обстоятелство, в съответното поле се записва, че вписването е заличено. Заличаването не може да води до унищожаване или повреждане на информацията относно вписването, което се заличава.

(6) Грешките, допуснати при вписването, се поправят въз основа на решение на комисията, като в съответното поле се отбелязва поправката. Поправката не може да води до унищожаване или повреждане на информацията относно обстоятелството, което се поправя.

Чл. 116. (1) За всяко подлежащо на вписване в регистъра лице в картотеката се открива дело, в което по реда на постъпването се подреждат всички отнасящи се до него документи, както и актовете на комисията.

(2) Всяко дело има уникален индекс, съвпадащ с индекса на партидата на регистрираното лице в компютърната база данни.

(3) Подредените в делото документи се придружават от опис, на който се поставя датата на постъпване на описаните документи. Описът се заверява от длъжностното лице, което води регистъра.

Чл. 117. На лицето, подлежащо на вписване в регистъра за лицензиите, се откриват партида в компютърната база данни и дело в картотеката, в които се вписват:

1. наименованието на дружеството, седалището, адресът на управление и предметът на дейността му;

2. идентификационният код БУЛСТАТ;

3. съдът, номерът на фирменото дело, партидата, регистърът, томът и страницата, където лицето е вписано;

4. данъчният номер;

5. седалищата на клоновете, ако има такива;

6. органите на управление, трите имена на лицата, които го управляват или представляват, както и начинът на представляване; ако членове на органи на управление или представители са юридически лица, вписват се съответно тяхното наименование, седалище, адрес на управление, идентификационен код БУЛСТАТ, както и трите имена на лицата, които ги представляват;

7. срокът, за който е учредено дружеството, размерът на капитала, броят, видът и номиналната стойност на акциите;

8. датата на постъпване в комисията на заявлението за издаване на лицензия;

9. датата и номерът на решението на комисията, въз основа на което се издава лицензията;

10. датата и номерът на решението, с което комисията изменя, допълва или отнема издадена лицензия;

11. датата и номерът на решението, с което комисията дава разрешение на лицензианта по реда на ЗЕ;

12. датата и номерът на решението, с което комисията дава задължителни указания на лицензианта;

13. наложените имуществени санкции и принудителни мерки.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. За "новоучредено дружество" се счита търговско дружество през времето, през което от датата на вписването му не са изминали 3 финансови години.

2. "Системно нарушение на задълженията по лицензията или закона" е налице, когато в двугодишен срок са извършени три или повече административни нарушения по Закона за енергетиката или актовете по прилагането му.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 11 от 2008 г.) Релевантни актове от Европейското законодателство са: Директива 2003/54/ЕС относно общите правила за вътрешния пазар на електрическа енергия и

Директива 2003/55/ЕС относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. До 30 ноември 2004 г. всички енергийни предприятия, на които са издадени лицензии, представят в комисията петгодишни бизнес планове.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 60 ЗЕ.

Заключителни разпоредби КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 206 ОТ 27 СЕПТЕМВРИ 2005 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 78 ОТ 2005 Г.)

§ 3. Навсякъде думите "министъра на енергетиката и енергийните ресурси", "министърът на енергетиката и енергийните ресурси", "Министерство на енергетиката и енергийните ресурси" и "Министерството на енергетиката и енергийните ресурси" се заменят съответно с "министъра на икономиката и енергетиката", "министърът на икономиката и енергетиката", "Министерство на икономиката и енергетиката" и "Министерството на икономиката и енергетиката" в следните нормативни актове:

.....

§ 24. Министърът на финансите да извърши необходимите промени по бюджетите на съответните администрации във връзка със създаването на Министерство на икономиката и енергетиката.

.....

§ 26. Постановлението влиза в сила от 1 октомври 2005 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 8 ОТ 25 ЯНУАРИ 2008 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ЛИЦЕНЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ЕНЕРГЕТИКАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 11 ОТ 2008 Г.)

§ 30. В срок до 31 януари 2008 г. комисията по своя инициатива открива с решение производство за изменение и/или допълване на издадените до датата на влизане в сила на постановлението лицензии за управление на електроенергийната система, пренос на електрическа енергия, пренос на природен газ и за разпределение на електрическа енергия с оглед допълване условията на тези лицензии с програма, представена от съответното енергийно предприятие, с мерките за гарантиране независимостта на дейността на лицензиантите от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие.

§ 31. (1) До 31 януари 2008 г. енергийните предприятия, на които до датата на влизане в сила на постановлението са издадени лицензии за управление на електроенергийната система,

пренос на електрическа енергия, пренос на природен газ и за разпределение на електрическа енергия, представят в комисията програма с мерките за гарантиране независимостта на дейността на лицензиантите от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие, съответстваща на изискванията на чл. 13а, ал. 3.

(2) След одобряване от комисията на програмите по ал. 1 те стават приложение и неразделна част от условията на съответните изменени и/или допълнени лицензии по § 30.

(3) Енергийните предприятия, на които са издадени лицензии за разпределение на природен газ, при подаване на заявление за разрешаване на преобразуване в изпълнение на изискванията на § 23 от преходните и заключителните разпоредби на ЗЕ, представят и програма с мерките за гарантиране независимостта на дейността на лицензиантите от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие, съответстваща на изискванията на чл. 13а, ал. 3.

(4) След одобряване от комисията на програмите по ал. 3 те стават приложение и неразделна част от условията на лицензиите за разпределение на природен газ.

§ 32. Разпоредбите на чл. 13а, ал. 1 - 5 се прилагат към вертикално интегрирани предприятия за природен газ, когато към съответната разпределителна мрежа са присъединени повече от 100 000 крайни потребители на природен газ.

§ 33. Навсякъде в наредбата:

1. Думите "Държавната комисия за енергийно регулиране", "Държавна комисия за енергийно регулиране" и "ДКЕР" се заменят съответно с "Държавната комисия за енергийно и водно регулиране", "Държавна комисия за енергийно и водно регулиране" и "ДКЕВР".

2. Думите "удостоверение за актуално състояние", "съдебното решение за регистрация на заявителя" и "регистрирано по Търговския закон" се заменят съответно с "актуално удостоверение за вписване в търговския регистър", "актуален документ за вписване на заявителя в търговския регистър" и "вписано в търговския регистър".

Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 268 ОТ 12 НОЕМВРИ 2009 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 93 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 24.11.2009 Г., ПОПР. - ДВ, БР. 95 ОТ 2009 Г.)

§ 94. (Попр. - ДВ, бр. 95 от 2009 г.) Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 93, т. 1, която влиза в сила от 1 ноември 2009 г.

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 145 ОТ 22 ЮЛИ 2010 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ЛИЦЕНЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ЕНЕРГЕТИКАТА, ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 124 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2004 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 58 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 30.07.2010 Г.)

§ 8. Производствата, образувани до влизане в сила на наредбата, се довършват по досегашния ред.

§ 9. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".